

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

Laura Havlová

**První rok Miloše Zemana ve funkci
prezidenta očima publicistiky ve vybraných
českých týdenících**

Bakalářská práce

Praha 2014

Autor práce: **Laura Havlová**

Vedoucí práce: **doc. PhDr. Barbora Osvaldová**

Rok obhajoby: 2014

Bibliografický záznam

HAVLOVÁ, Laura. *První rok Miloše Zemana ve funkci prezidenta očima vybraných českých týdeníků*. Praha, 2014. 84 s. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra žurnalistiky. Vedoucí diplomové práce doc. PhDr. Barbora Osvaldová.

Anotace (abstrakt)

Přímá volba prezidenta v České republice s sebou přinesla změny zákonů, nový způsob vedení volební kampaně i celkový pohled na prezidentskou funkci. Už dlouho před samotnou volbou se odborná veřejnost a z nezanedbatelné části i veřejnost laická rozdělily na její zastánce a odpůrce. Když byl pak zvolen prezidentem Miloš Zeman, který je bezesporu silnou osobností vyvolávající emoce, vyhrotily se názory ještě více.

Tato bakalářská práce si dala za cíl zjistit, zda se právě přímá volba a osobnost v ní zvoleného prezidenta promítla i do obsahů médií. Pro výzkum byly zvoleny čtyři týdeníky, Instinkt, Reflex, Respekt a Týden, ve kterých autorka sledovala první rok Miloše Zemana v roli prezidenta. Zároveň ve stejných periodikách zkoumala i první rok prezidenta předchozího, Václava Klause, a poznatky z obou sledovaných období porovnávala. Srovnávala počty článků, jejich rozsah, téma, citové zabarvení, obrazový doprovod a autory a také titulní strany prezidentům věnované.

Pro úplnost informací a mnohdy potřebný kontext je v práci uvedena také osobní a profesní biografie Miloše Zemana a informace o přímé volbě prezidenta v České republice.

Abstract

The direct presidential election in the Czech Republic brought not only changes to the law, but also a new style of electoral campaigns and overall new view on the presidential function. Long before the election, the professional public as well as considerable part of the laic public were divided between its supporters and opponents. When Miloš Zeman was elected president, these opinions even sharpened, because he is a very strong personality reviving people's emotions.

This bachelor's thesis aims to find out, whether the direct election and the personality of the president elected affect also media contents. Four Czech weeklies, Instinkt, Reflex,

Respekt and Týden were chosen for the research. This thesis tracks the first year of Miloš Zeman in his presidential function. Moreover it traces the first presidential year of Václav Klaus, who held this position before Zeman, but was not elected in the direct election, and compares the media outputs. Compared is the number of the articles, their length, topic, emotional overtones, visual accompaniment, authors of the texts and also front pages where the presidents appeared.

To provide complete information and broader context, there is also both personal and professional background of Miloš Zeman stated in the thesis and an introduction to the presidential electoral system in the Czech Republic.

Klíčová slova

mediální obraz, prezident, Miloš Zeman, Instinkt, Reflex, Respekt, Týden

Keywords

media image, president, Miloš Zeman, Instinkt, Reflex, Respekt, Týden

Rozsah práce: 70 027 znaků

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 15. 5. 2014

Laura Havlová

Obsah

ÚVOD.....	3
1 ROLE MILOŠE ZEMANA V ČESKÉ POLITICE.....	6
1.1 ČLENSTVÍ MILOŠE ZEMANA V KSČ NA KONCI 60. LET.....	6
1.2 POLISTOPADOVÁ POLITIKA DO DOBY OPOZIČNÍ SMLOUVY.....	6
1.3 LÉTO 1998 AŽ DOČASNÝ ODCHOD DO POLITICKÉHO DŮCHODU.....	9
1.4 NÁVRAT MILOŠE ZEMANA NA POLITICKOU SCÉNU AŽ ROK 2013.....	10
2 PREZIDENTSKÁ VOLBA.....	12
2.1 STRUČNÝ PŘEHLED PREZIDENTSKÝCH VOLEB V ČESKÉ A SLOVENSKÉ FEDERATIVNÍ REPUBLICĚ A POZDĚJI ČESKÉ REPUBLICĚ OD ROKU 1989.....	12
2.2 PRŮBĚH PŘÍMÉ VOLBY PREZIDENTA.....	14
2.3 PŘÍMÁ VOLBA V ROCE 2013.....	15
2.4 PŘEDVOLEBNÍ KAMPAŇ MILOŠE ZEMANA.....	16
3 VÝZKUMNÁ ČÁST.....	19
3.1 VYMEZENÍ ZKOUMANÉHO MATERIÁLU.....	19
3.2 KRÁTKÉ PŘEDSTAVENÍ JEDNOTLIVÝCH TITULŮ.....	20
3.2.1 <i>Instinkt</i>	20
3.2.2 <i>Reflex</i>	20
3.2.3 <i>Respekt</i>	21
3.2.4 <i>Týden</i>	21
3.3 METODIKA VÝZKUMU.....	22
3.3.1 <i>Vymezení zkoumaných obsahů</i>	23
3.4 KVANTITATIVNÍ A KVALITATIVNÍ KOMPARACE.....	23
3.4.1 <i>Srovnání počtu článků</i>	23
Srovnání dle prezidentů – Václav Klaus.....	23
Srovnání dle prezidentů – Miloš Zeman.....	23
Srovnání dle prezidentů – Zhodnocení.....	24
Srovnání dle časopisů – Instinkt.....	24
Srovnání dle časopisů – Reflex.....	24
Srovnání dle časopisů – Respekt.....	24
Srovnání dle časopisů – Týden.....	25
Srovnání dle časopisů – Zhodnocení.....	25
3.4.2 <i>Srovnání témat</i>	25
Václav Klaus.....	25
Miloš Zeman.....	26
Zhodnocení.....	28
3.4.3 <i>Srovnání rozsahů</i>	29
Václav Klaus.....	29
Miloš Zeman.....	30
Zhodnocení.....	31
3.4.4 <i>Srovnání citového zabarvení</i>	31
Václav Klaus.....	31
Miloš Zeman.....	32
Zhodnocení.....	32
3.4.5 <i>Srovnání titulních stran</i>	33
Václav Klaus.....	33
Miloš Zeman.....	34
Zhodnocení.....	37
3.4.6 <i>Srovnání obrazového doprovodu</i>	37
Václav Klaus.....	37
Miloš Zeman.....	37
Zhodnocení.....	37
3.4.7 <i>Srovnání autorů</i>	38
Václav Klaus.....	38
Miloš Zeman.....	39
Zhodnocení.....	40
3.5 VYHODNOCENÍ.....	40

ZÁVĚR.....	42
SUMMARY.....	43
POUŽITÁ LITERATURA.....	45
SEZNAM PŘÍLOH.....	48
PŘÍLOHY.....	49
Příloha č. 1: Osobní život Miloše Zemana (text).....	49
Příloha č. 2: Přehled článků (text).....	54
Václav Klaus.....	54
Miloš Zeman.....	67
Příloha č. 3: Ukázky titulních stran (obrázek).....	84

Úvod

Pravomoci českého prezidenta nejsou ze zákona příliš významné. Přesto, nebo možná právě proto, vyvolala ve společnosti bouřlivou diskusi přímá volba hlavy státu. Mluvilo se o ní již od konce roku 1989, ale až desátý návrh, který předložila vláda v roce 2011, uspěl.¹

Zastánci přímé volby doufali ve větší legitimitu prezidenta, v jeho nadstranickost, ve větší zájem občanů o politiku či v důstojnější průběh volby. Jako protiargument proti přílišné síle přímo voleného prezidenta se poukazovalo na situace, kdy i ti nepřímo zvolení využívali svého postavení – případné problémy mezi hlavou státu a ostatními institucemi plynou dle zastánců přímé volby spíše z osobnosti prezidenta, než ze způsobu, kterým byl zvolen.² Naopak odpůrci poukazovali na fakt, že přímá volba neodpovídá parlamentnímu modelu demokracie a že není nutné, ba ani žádoucí, posilovat mandát hlavy státu. Zpochybňovali nadstranickost kandidátů, které stejně mohou vybírat politická uskupení, obávali se nezájmu voličů či zvýšení šance pro populistické kandidáty.³

Přímá prezidentská volba se dotkla všech občanů České republiky, ať s ní souhlasili nebo ne. Předvolební kampaň byla všudypřítomná, hlasovací lístky obdržel do schránky každý oprávněný volič. Také média všechny přípravy na volbu i její průběh velmi pečlivě sledovala. Představovala kandidáty, jejich minulost, současnost i vize do budoucna a spekulovala o změnách, které České republice přímá volba přinese.

Média mají na své okolí nesporný vliv, jsou v neustálém kontaktu s veřejností a zejména díky internetu a novým technologiím s ní nepřetržitě interagují. Hrají tak důležitou roli, mohou udávat témata, mít vliv na politiku, kulturu i další oblasti veřejného zájmu. Proto je důležité sledovat, jakým způsobem referují o událostech či osobnostech. Konzumenti médií si jejich prostřednictvím utvářejí názory a obraz okolního světa. Bylo proto zajímavé pozorovat, jakým způsobem psala o prvním přímo zvoleném prezidentovi, zda se potvrdily argumenty zastánců, či odpůrců přímé volby.

Tato práce monitoruje mediální obsahy, které se týkaly prvního přímo zvoleného prezidenta Miloše Zemana v prvním roce ve funkci, a přináší zhodnocení jeho

¹ *České prezidentské volby v roce 2013*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2013, s. 31. Politologická řada. ISBN 978-80-7325-325-7.

² *České prezidentské volby v roce 2013*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2013, s. 11. Politologická řada. ISBN 978-80-7325-325-7.

³ *České prezidentské volby v roce 2013*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2013, s. 12. Politologická řada. ISBN 978-80-7325-325-7.

mediálního obrazu. Protože každé médium je specifické svým obsahem a není možné sledovat všechny české sdělovací prostředky, vybrala autorka pro výzkum čtyři týdeníky – Instinkt, Reflex, Respekt a Týden. Důvodem k tomuto výběru bylo zejména tematické zaměření časopisů a velký počet publicistických textů v nich obsažených. Právě díky publicistice lze vysledovat postoje, které autoři či celé redakce ve vztahu k Miloši Zemanovi zaujímali. Aby bylo možné srovnání, sledovala autorka v týchž týdenících také první rok prvního prezidentského období Václava Klause.

Autorka využívala kombinaci kvantitativního a kvalitativního výzkumu. Nejdříve shromáždila všechny obsahy, které se oběma prezidenty zabývaly. Zde se oproti původní tezi bakalářské práce neomezila jen na publicistiku, ale zkoumala i zpravodajské texty, aby byl mediální obraz co nejkomplexnější. Každý z textů a dalších útvarů (například komiksů) byl pak jednotlivě zanalyzován. Vedle celkového počtu obsahů autorka u každého z nich sledovala rozsah, téma, citové zbarvení, obrazový doprovod a autora. Hodnotila také titulní strany prezidentům věnované.

Výchozí tezí bakalářské práce byl předpoklad, že o Miloši Zemanovi budou týdeníky psát zejména v souvislosti s plněním předvolebních slibů, že se texty budou věnovat jeho závazkům vůči občanům a tomu, jak silný je doopravdy jeho prezidentský mandát. Autorka také předpokládala větší citové zbarvení u článků o Miloši Zemanovi v porovnání s články o Václavu Klausovi.

Text práce je členěn do tří kapitol. První se zabývá profesní biografií Miloše Zemana, zejména jeho předchozím působením v politice. Ve druhé kapitole autorka stručně představuje historii prezidentských voleb v České republice od pádu komunismu v roce 1989, popisuje legislativní a jiné změny, které přinesla přímá volba prezidenta, a krátce se věnuje i předvolební kampani. Obsah třetí kapitoly se liší od obsahu původně uvedeného v tezi bakalářské práce. Kvůli rozsáhlosti přehledu jednotlivých textů se jej autorka po konzultaci s vedoucí práce rozhodla zařadit do přílohy, a třetí kapitola tak obsahuje jen samotný výzkum včetně teoretického úvodu do metodologie a vymezení zkoumaných obsahů. Zde by autorka ráda upozornila na skutečnost, že šéfredaktory časopisů a autory jednotlivých textů ve výzkumu uvádí tak, jak tehdy v týdenících působili, a mnozí z nich už v nich v současnosti nepracují. V příloze se pak vedle přehledu konkrétních obsahů nachází taktéž osobní životopis Miloše Zemana.

Autorka si je vědoma, že pouhé porovnání mediálních obsahů týkajících se Václava Klause a Miloše Zemana nevytváří vyčerpávající obraz, neboť do referování o obou prezidentech zasahovaly vnější vlivy, které jim ubíraly pozornost, jako například

začínající válka v Iráku během prvního prezidentského roku Václava Klause, či nepokoje na Ukrajině v průběhu prvního roku na Hradě Miloše Zemana. Zjistit, jakou mírou tyto události ovlivňovaly způsob informování o obou prezidentech, je však úkolem pro jinou práci.

1 Role Miloše Zemana v české politice

Tato kapitola si klade za cíl přiblížit čtenářům politické působení Miloše Zemana od konce 60. let, kdy byl dva roky členem tehdejší Komunistické strany Československa, až do roku 2013, kdy se stal prvním českým prezidentem zvoleným v přímé volbě. Úkolem následujícího textu je ilustrovat a přiblížit vývoj politického smýšlení Miloše Zemana, protože jeho názory jsou bezesporu důležité pro pochopení kroků, které činí jakožto prezident České republiky.

1.1 Členství Miloše Zemana v KSČ na konci 60. let

Miloš Zeman se podle svých slov původně politice vůbec věnovat nechtěl.⁴ Během studií národohospodářského plánování na Národohospodářské fakultě Vysoké školy ekonomické v Praze ale v roce 1968 podal přihlášku do KSČ. Komunisté podle něj sice byli „dílem hlupáci a dílem zločinci“⁵, ale v uvolněném politickém ovzduší konce 60. let se zdálo, že „jen deformují jakousi v zásadě správnou představu“.⁶ V červenci téhož roku podal také přihlášku do obnovované československé sociální demokracie. Ta ale nebyla po začátku okupace sovětskými vojsky ustanovena, a tak Miloš Zeman na svou přihlášku nikdy nedostal odpověď.⁷

V roce 1970 Miloše Zemana, stejně jako všechny zaměstnance tehdejšího Výzkumného ústavu ekonomiky průmyslu a stavebnictví, který vedl reformní komunistický ekonom Věněk Šilhán, z KSČ pro nesouhlas s okupací vyloučili.⁸ Pak až do revoluce v listopadu 1989 Zeman politicky aktivní nebyl. Neangažoval se v žádné politické straně ani nepatřil mezi disidenty.

1.2 Polistopadová politika do doby opoziční smlouvy

Jméno Miloše Zemana se velmi často skloňovalo v revolučním období roku 1989. V říjnu totiž v časopise Technický magazín publikoval článek s názvem

⁴ ŽANTOVSKÝ, Petr a Petr JÚNGLING. *Tak pravil Miloš Zeman, aneb, Prognostikovo pozdní odpoledne*. Praha: Votobia, 2001, s. 23. ISBN 80-7220-104-2.

⁵ ZEMAN, Miloš. *Zpověď bývalého prognostika*. Praha: Dekon, 1995, s. 29. ISBN 8085814234.

⁶ tamtéž

⁷ ZEMAN, Miloš a Jozef BROŽ. *Kdo je Miloš Zeman*. Vyd. 1. V Praze: Petr Rybka, 1998, s. 4. ISBN 80-86182-08-X.

⁸ ZEMAN, Miloš. *Zpověď bývalého prognostika*. Praha: Dekon, 1995, s. 31. ISBN 8085814234.

*Prognostika a přestavba.*⁹ Kritizoval v něm ekonomickou situaci tehdejší Československé socialistické republiky a se stejnými prohlášeními pak vystupoval na mnoha revolučních přednáškách a demonstracích. Jeho názory byly vnímány jako silně protikomunistické a se Miloš Zeman tak vlastně mimoděk stal jednou z hvězd sametové revoluce. Petr Žantovský ve své knize *Tak pravil Miloš Zeman aneb Prognostikovo pozdní odpoledne* o Zemanovi doslova napsal: „Je to osobnost vyvřelá z pestrého revolučního tyglíku listopadu 1989. Mám za to, že v žádném jiném historickém okamžiku by se takovou hvězdou nestal. Žádný jiný okamžik by mu totiž neposkytl tu možnost skokem se přesunout z intimní půdy řečené akademické na tribunu před davy jásajících i pískajících, nicméně vždy davy.“¹⁰

V lednu roku 1990 byl Miloš Zeman za Občanské fórum kooptován do tehdejšího Federálního shromáždění. Od července 1990 až do června 1992 byl členem předsednictva Federálního shromáždění a předsedou rozpočtového výboru.¹¹ Jako velmi schopný rétor a stylista se brzy stal jedním z nejvýraznějších poslanců. Miloš Čermák o jeho tehdejších projevech napsal, že ačkoliv většinou končily ohromujícím potleskem, neobsahovaly mnoho myšlenek a spíše se zaměřovaly na to, aby v nich byl dostatek vtipů a snadno zapamatovatelných bonmotů.¹² Právě to Zemanovi vyčítají jeho kritici dodnes.

Začátkem roku 1991 sepsal Miloš Zeman společně s Danielem Kroupou a Josefem Vavrouškem volební program Občanského fóra.¹³ V červnových volbách kandidoval Zeman jako lídr kandidátky OF ve Středočeském kraji, kde obhájil svůj poslanecký post.¹⁴ V této době byl také jedním z nejhlasilivějších kritiků kuponové privatizace státních podniků, kterou považoval za obrovskou loupež a politický tah, který oslovil zejména méně inteligentní část české populace.¹⁵

⁹ ZEMAN, Miloš. *Prognostika a přestavba*. *Technický magazín*. 1989, č. 8, s. 6-9. Plný text dostupný na <http://milos.chytrak.cz/1989/zeman-tm.php> (cit. 13. 3. 2014).

¹⁰ ŽANTOVSKÝ, Petr a Petr JÚNGLING. *Tak pravil Miloš Zeman aneb Prognostikovo pozdní odpoledne*. Praha: Votobia, 2001, s. 6. ISBN 80-7220-104-2.

¹¹ ZEMAN, Miloš. *Zpověď bývalého prognostika*. Praha: Dekon, 1995, s. 215. ISBN 8085814234.

¹² ČERMÁK, Miloš. *Souběžný portrét: Václav Klaus, Miloš Zeman*. Praha: První Nakladatelství Knihcentrum, 1998, s. 56. Talleyrand. ISBN 80-86054-69-1.

¹³ ZEMAN, Miloš. *Jak jsem se mýlil v politice*. 2. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2005, s. 91. ISBN 8073602601.

¹⁴ ZEMAN, Miloš. *Jak jsem se mýlil v politice*. 2. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2005, s. 94. ISBN 8073602601.

¹⁵ ČERMÁK, Miloš. *Souběžný portrét: Václav Klaus, Miloš Zeman*. Praha: První Nakladatelství Knihcentrum, 1998, s. 63. Talleyrand. ISBN 80-86054-69-1.

Roku 1992 se Miloš Zeman stal členem České strany sociálně demokratické, za niž ve volbách kandidoval do Federálního shromáždění.¹⁶ V roce 1992 byl jedním ze zastánců sjednoceného Československa, dokonce byl v čele hnutí s názvem Československý výbor.¹⁷

V únoru 1993 byl Miloš Zeman zvolen předsedou České strany sociálně demokratické.¹⁸ Z malé strany chtěl udělat levicového hegemonu. Ve své knize *Jak jsem se mýlil v politice* napsal, že „postupně pochopil, že jedinou cestou, jak vybudovat silnou sociální demokracii, je zničit všechny strany v okolí.“¹⁹ Ty buď do ČSSD zcela integroval, nebo z nich alespoň přetáhl ty členy, které považoval za schopné. Miloš Zeman vždy usiloval o to, aby byla ČSSD vnímána jako strana pro „dolních deset milionů.“ Tomu přizpůsoboval volební programy, které se zaměřovaly zejména na kvalitní vzdělání a na solidaritu.²⁰

Preference ČSSD postupně stoupaly a z Miloše Zemana se stával čím dál tím kontroverznější a exponovanější politik. Jeho názory byly velmi často slyšet a často s ním také nesouhlasili nejen političtí oponenti, ale i členové sociální demokracie. Českou stranu sociálně demokratickou ani jejího předsedu v té době neminulo několik kauz. Mezi ty nejznámější patří takzvaná Bambereská aféra, kdy v roce 1995 údajně švýcarští podnikatelé chtěli ČSSD poskytnout výhodný úvěr a kompromitující informace o ODS výměnou za politické funkce. Miloš Zeman s nimi o této možné výměně několikrát jednal v německém městě Bamberg, ale poté se vše pokusil utajit.²¹

V průběhu 90. let se Miloši Zemanovi podařilo vybudovat z ČSSD nejsilnější levicovou stranu. V březnu 1997 Zeman na tiskové konferenci v Lidovém domě napůl v žertu řekl, že po volbách v roce 1998 očekává převzetí moci sociálními demokraty.²² Nemýlil se.

¹⁶ ZEMAN, Miloš a Jozef BROŽ. *Kdo je Miloš Zeman*. Vyd. 1. V Praze: Petr Rybka, 1998, s. 4. ISBN 80-86182-08-X.

¹⁷ ZEMAN, Miloš. *Zpověď bývalého prognostika*. Praha: Dekon, 1995, s. 65. ISBN 8085814234.

¹⁸ ZEMAN, Miloš a Jozef BROŽ. *Kdo je Miloš Zeman*. Vyd. 1. V Praze: Petr Rybka, 1998, s. 4. ISBN 80-86182-08-X.

¹⁹ ZEMAN, Miloš. *Jak jsem se mýlil v politice*. 2. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2005, s. 135. ISBN 8073602601.

²⁰ ZEMAN, Miloš. *Jak jsem se mýlil v politice*. 2. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2005, s. 155. ISBN 8073602601.

²¹ srov. ČERMÁK, Miloš. *Souběžný portrét: Václav Klaus, Miloš Zeman*. Praha: První Nakladatelství Knihcentrum, 1998, s. 89. Talleyrand. ISBN 80-86054-69-1 a ZEMAN, Miloš. *Jak jsem se mýlil v politice*. 2. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2005, s. 166. ISBN 8073602601.

²² ČERMÁK, Miloš. *Souběžný portrét: Václav Klaus, Miloš Zeman*. Praha: První Nakladatelství Knihcentrum, 1998, s. 82. Talleyrand. ISBN 80-86054-69-1.

1.3 Léto 1998 až dočasný odchod do politického důchodu

Česká strana sociálně demokratická pod vedením Miloše Zemana vyhrála volby v červnu roku 1998. Sociální demokraté získali 32,31 % hlasů a porazili své největší rivaly – Občanskou demokratickou stranu, kterou volilo 27,74 % občanů.²³ Právě s nimi ale v červenci po volbách uzavřeli Smlouvu o vytvoření stabilního politického prostředí v České republice, známou jako „opoziční smlouva“. Díky té mohla ČSSD vytvořit jednobarevnou menšinovou vládu s podporou ODS. Miloš Zeman se stal premiérem a lídr občanských demokratů Václav Klaus předsedou Poslanecké sněmovny.

Ani v tomto volebním období stranu Miloše Zemana neminulo několik afér. Připomeňme tu, kdy v roce 2000 deník Mladá fronta Dnes zjistil, že mezi Zemanovými poradci vznikl dokument s názvem *Olovo*. Ten měl zdiskreditovat tehdejší ministryni školství z ČSSD, Petru Buzkovou. Policie kauzu nakonec uzavřela s tím, že jeho autorem byl Zemanův poradce Vratislav Šíma. Zda o dokumentu věděl tehdejší premiér není jasné, on sám tvrdí, že autory mohli být lidé okolo Petry Buzkové s účelem poškodit Českou stranu sociálně demokratickou.²⁴

Vláda ČSSD s tolerancí ODS vydržela až do voleb v roce 2002. Miloš Zeman ale už od přelomu tisíciletí avizoval, že z vrcholné politiky odejde. Učinil tak například v rozhovoru pro deník Právo 27. října 2000²⁵ nebo v rozhovoru s Petrem Žantovským pro knihu *Tak pravil Miloš Zeman*.²⁶

V létě roku 2001 přenechal Miloš Zeman post předsedy strany Vladimíru Špidlovi, který s ČSSD ve volbách roku 2002 vyhrál se ziskem 30,2 % hlasů.²⁷

Ačkoliv tvrdil, že se do politiky nevrátí a zbytek života stráví na své chalupě na Vysočině,²⁸ už v roce 2003 byl kandidátem ČSSD na prezidenta. Předtím přitom

²³ Volby.cz. *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 19. - 20.6.1998: Celkové výsledky hlasování* [online]. 1998 [cit. 2014-03-01]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/ps1998/u4>

²⁴ srov. ZEMAN, Miloš. *Jak jsem se mýlil v politice*. 2. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2005. ISBN 8073602601.

²⁵ dle KOLENATÝ, Antonín. *Rád nechám botu v řiti blbce!: vybrané bonmoty Miloše Zemana*. 1. vyd. Brno: Barrister, 2013, s. 10. ISBN 978-80-87474-96-9.

²⁶ ŽANTOVSKÝ, Petr a Petr JÚNGLING. *Tak pravil Miloš Zeman aneb Prognostikovo pozdní odpoledne*. Praha: Votobia, 2001, s. 9. ISBN 80-7220-104-2.

²⁷ Volby.cz. *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 14. - 15.6.2002* [online]. 2002 [cit. 2014-03-02]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/ps2002/ps2?xjazyk=CZ>

²⁸ ŽANTOVSKÝ, Petr a Petr JÚNGLING. *Tak pravil Miloš Zeman aneb Prognostikovo pozdní odpoledne*. Praha: Votobia, 2001, s. 9. ISBN 80-7220-104-2.

několikrát deklaroval, že o prezidentský post nemá zájem – například roku 2001 v knize *Tak pravil Miloš Zeman*²⁹ nebo v deníku Blesk 18. října 2002.³⁰

Při tajné prezidentské volbě ale dvacet sedm sociálnědemokratických poslanců pro Miloše Zemana nehlasovalo, a prezidentem se stal Václav Klaus. Miloš Zeman později jména těch, o kterých se domníval, že mu ve volbě nedali svůj hlas, zveřejnil v knize *Vzestup a pád české sociální demokracie*. Byli to podle něj V. Aubrecht, P. Buzková, K. Černý, M. Ekert, S. Gross, P. Ibl, M. Kraus, J. Kubinyi, R. Martínek, J. Mládek, E. Nováková, J. Řihák, E. Snítily, B. Sobotka, L. Skopal, H. Šedivá, V. Špidla, R. Tomíček, J. Třešňák, J. Tvrdlík, M. Urban, M. Váňa, J. Vojtilová, V. Votava, L. Zaorálek a P. Zgarba.³¹

Po této neúspěšné kandidatuře Miloš Zeman odešel na Vysočinu, odkud sice občas českou politiku glosoval, ale až do roku 2009 se jí aktivně neúčastnil.

1.4 Návrat Miloše Zemana na politickou scénu až rok 2013

V roce 2007 vystoupil Miloš Zeman z České strany sociálně demokratické. Jako důvod uvedl, že se nedokázal identifikovat s politikou, kterou dělal tehdejší předseda ČSSD Jiří Paroubek.³² Ještě rok předtím, před volbami do Poslanecké sněmovny, spolu přitom oba vycházeli dobře, Jiří Paroubek dokonce na jaře 2006 Miloši Zemanovi nabídl možnost kandidovat za ČSSD v prezidentských volbách roku 2008. Zeman to ale odmítl.³³

Na politickou scénu se Miloš Zeman vrátil v roce 2009, kdy stál u zrodu strany Strana práv občanů ZEMANOVCI. Za cíl si vymezil získat v parlamentních volbách alespoň 5 % hlasů a dostat SPOZ do Poslanecké sněmovny. To se avšak nepodařilo, strana získala jen 4,33 %³⁴ a Miloš Zeman odstoupil z funkce předsedy. Vzápětí se ale stal čestným předsedou strany, kterým je dodnes (informace aktuální k 8. 5. 2014 – pozn. aut.).

²⁹ ŽANTOVSKÝ, Petr a Petr JÚNGLING. *Tak pravil Miloš Zeman aneb Prognostikovo pozdní odpoledne*. Praha: Votobia, 2001, s. 125. ISBN 80-7220-104-2.

³⁰ dle KOLENATÝ, Antonín. *Rád nechám botu v řiti blbce!: vybrané bonmoty Miloše Zemana*. 1. vyd. Brno: Barrister, 2013, s. 11. ISBN 978-80-87474-96-9.

³¹ ZEMAN, Miloš. *Vzestup a pád české sociální demokracie*. 1. vyd. Praha: Nakl. Andrej Šťastný, 2006, s. 110. ISBN 9788086739229.

³² ŽANTOVSKÝ, Petr. *Zpověď informovaného optimisty: rozhovor s Petrem Žantovským*. Řitka: Čas, 2012, s. 21. ISBN 978-80-87470-85-5.

³³ ŽANTOVSKÝ, Petr. *Zpověď informovaného optimisty: rozhovor s Petrem Žantovským*. Řitka: Čas, 2012, s. 31. ISBN 978-80-87470-85-5.

³⁴ Volby.cz. *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 28.05. – 29.05.2010* [online]. 2010 [cit. 2014-03-07]. Dostupné z: <http://volby.cz/pls/ps2010/ps2?xjazyk=CZ>

Během „důchodcovských“ let, které trávil Miloš Zeman na Vysočině, také změnil názor na přímou volbu prezidenta. Zatímco dříve ji ostře kritizoval jako možnost si post prezidenta jednoduše „koupit“ obrovskou předvolební kampaní,³⁵ ve svém článku pro deník Právo z 2. února 2011 už přímou volbu podpořil, doslova napsal: „(...) je znechucující, jestliže je volba hlavy státu založena na parlamentních politických obchodech bez respektování názoru občanů. Je-li u nás zhruba osm a půl miliónu oprávněných voličů, měl by při volbě prezidenta republiky být jejich hlas důležitější než hlas 281 poslanců a senátorů.“³⁶

Sám 12. dubna roku 2011 oznámil, že se v případě, že zákon o přímé volbě prezidenta bude schválen, a on získá dostatečnou podporu občanů, zúčastní volby jako jeden z kandidátů.³⁷ Jeho kandidaturu oznámil na tiskové konferenci 14. února 2012 tehdejší předseda SPOZ Vratislav Mynář s tím, že mu strana sežene potřebných 50 tisíc podpisů od občanů.³⁸ Miloš Zeman tuto zprávu potvrdil 26. června 2012 a uvedl, že už má dostatek podpisů ke kandidatuře.³⁹

Ministerstvo vnitra České republiky zaregistrovalo kandidátní listinu Miloše Zemana 23. listopadu 2012. Ze 106 018 podpisů uznalo ministerstvo jako platných 82 856, což bylo nejvíce ze všech prezidentských kandidátů.⁴⁰

V prvním kole prezidentské volby, konaném 11.–12. ledna 2013, získal Miloš Zeman 24,21 % platných hlasů a společně s Karlem Schwarzenbergem postoupil do druhého kola, které se konalo 25. a 26. ledna. V něm se se ziskem 2 717 405 hlasů, což představovalo 54,80 %, stal prvním přímo zvoleným českým prezidentem.

³⁵ ŽANTOVSKÝ, Petr a Petr JÜNGLING. *Tak pravil Miloš Zeman aneb Prognostikovo pozdní odpoledne*. Praha: Votobia, 2001, s. 130. ISBN 80-7220-104-2.

³⁶ dle ŽANTOVSKÝ, Petr. *Zpověď informovaného optimisty: rozhovor s Petrem Žantovským*. Řitka: Čas, 2012, s. 209. ISBN 978-80-87470-85-5.

³⁷ RENOVICA, Vera. *Kandidáti na Hrad: jací opravdu jsou?*. Praha: Ottovo nakladatelství, 2012, s. 109. ISBN 9788074512827.

³⁸ srov. Zeman chce na Hrad, bude kandidovat na prezidenta. *Denik.cz* [online]. 2012 [cit. 2014-03-07]. Dostupné z:

http://www.denik.cz/z_domova/zeman-bude-kandidovat-na-prezidenta-cr20120214.html a Zeman bude kandidovat na prezidenta - SPOZ mu sežene podpisy. *Ceskatelevize.cz* [online]. 2012 [cit. 2014-03-07]. Dostupné z:

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/164357-zeman-bude-kandidovat-na-prezidenta-spoz-mu-se-zene-podpisy/>

³⁹ srov. Zeman oficiálně oznámil kandidaturu na prezidenta. *Parlamentnilisty.cz* [online]. 2012 [cit. 2014-03-07]. Dostupné z:

<http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Zeman-oficialne-oznamil-kandidaturu-na-prezidenta-237370> a Zeman potvrdil kandidaturu na prezidenta, má přes padesát tisíc podpisů. *Denik.cz* [online]. 2012 [cit. 2014-03-07]. Dostupné z:

http://www.denik.cz/z_domova/zeman-potvrdil-kandidaturu-na-prezidenta-ma-pres-padesat-tisic-podpisu-20120626.html

⁴⁰ Ministerstvo vnitra České republiky. *Rozhodnutí o registraci nebo o odmítnutí kandidátní listiny - Miloš Zeman*. 2012 [cit. 2014-03-07]. Dostupné z:

<http://www.mvcr.cz/clanek/rozhodnuti.aspx>

2 Prezidentská volba

Úplně první volba prezidenta českého státu se konala 14. listopadu 1918. Revoluční Národní shromáždění tehdy zvolilo hlavou republiky Tomáše Garrigua Masaryka.⁴¹ Vyčerpávající přehled prezidentských voleb však není tématem této práce. Následující kapitola se proto zaměří jen na novodobé dějiny České a Slovenské Federativní republiky a později České republiky od roku 1989. Cílem této kapitoly je představit čtenáři stručně vývoj prezidentských voleb a osvětlit podmínky a okolnosti první přímé volby prezidenta, která se uskutečnila v lednu roku 2013, a jejímž vítězem se stal Miloš Zeman.

Podle názoru autorky má přímá volba vliv na vnímání prezidenta jak občany, tak médii a dalšími institucemi. Přímo zvolený prezident sám taktéž může mít pocit větší podpory občanů, kteří ho svými hlasy zvolili, hlasitěji prosazovat svůj názor a pokoušet se rozhodovat i o věcech, které mu ze zákona nepřísluší. Proto do této bakalářské práce, která se zabývá mediálním obrazem Miloše Zemana jako prezidenta, tato kapitola patří.

2.1 Stručný přehled prezidentských voleb v České a Slovenské Federativní republice a později České republice od roku 1989

Prvním československým prezidentem, kterého zvolilo – ještě většinově komunistické – Federální shromáždění do funkce prezidenta, byl 29. prosince 1989 Václav Havel. Ve své inaugurační řeči slíbil, že přivede zemi ke svobodným volbám. To také v létě roku 1990 splnil. Podruhé Václava Havla do prezidentského křesla zvolilo nové Federální shromáždění 5. července 1990.⁴²

Během Havlova druhého funkčního období v úřadu prezidenta narůstaly spory mezi českými a slovenskými politiky ohledně uspořádání státu. Václav Havel na rozdíl od politické většiny zastával společnou federaci, a proto nezískal v prezidentské volbě 3. července 1992 dostatečný počet hlasů. Podle zákona sice stále dočasně zůstal prezidentem, avšak 20. července dobrovolně abdikoval.⁴³

V polovině listopadu, kdy už bylo definitivně rozhodnuto o rozdělení federace k 1. lednu 1993, Václav Havel oznámil svůj úmysl kandidovat na prezidenta samostatně

⁴¹ Pražský hrad. *Tomáš Garrigue Masaryk* [online]. Neuveдено [cit. 2014-03-29]. Dostupné z: <http://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/prezidenti-v-minulosti/tomas-garrigue-masaryk.shtml>

⁴² Pražský hrad. *Václav Havel* [online]. Neuveдено [cit. 2014-03-29]. Dostupné z: <http://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/prezidenti-v-minulosti/vaclav-havel.shtml>

⁴³ tamtéž

České republiky. Byl jím zvolen 26. ledna 1993. Podruhé se prezidentem České republiky stal 20. ledna 1998.⁴⁴

Protože podle českých zákonů může být člověk zvolen prezidentem pouze dvakrát, hledal se do následujících voleb nástupce Václava Havla. Poslední únorový den roku 2003 se novým prezidentem České republiky stal Václav Klaus. Ten svůj post obhájil i ve volbách konaných 15. února 2008.⁴⁵

Již od 90. let přicházely různé politické strany a různá uskupení s návrhy na změnu volebního zákona tak, aby byl český prezident volen přímo občany. Od roku 2001 pak byly poslancům i senátorům opakovaně předkládány návrhy novely Ústavy, které by tuto změnu umožnily.⁴⁶ Přijatý byl až desátý z nich.⁴⁷ Argumenty pro zavedení přímé volby byl například silnější mandát přímo zvoleného prezidenta, nadstranickost prezidenta, zvýšení zájmu občanů o politiku či nedůstojnost tajného hlasování, při kterém bylo dříve některým poslancům vyhrožováno.⁴⁸ Naopak proti přímé volbě stavěli politici a odborníci tyto důvody: přímá volba není v souladu s parlamentním systémem demokracie, posílení legitimacy prezidenta ve stávajícím systému není nutné ani žádoucí, zvýšené šance pro populistické kandidáty nebo finanční nákladnost přímých voleb.⁴⁹

Po dlouhých debatách byla novela volebního zákona schválena v roce 2012. Zákon svým podpisem stvrdil tehdejší prezident Václav Klaus 1. srpna 2012 a v platnost vešel 1. října téhož roku.⁵⁰ Prvního října zároveň předseda Senátu Parlamentu České republiky Milan Štěch vyhlásil historicky první přímou volbu českého prezidenta na 11. a 12. ledna 2013, s případným druhým kolem konaným 25. a 26. ledna.⁵¹

⁴⁴ Pražský hrad. *Václav Havel* [online]. Neuvedeno [cit. 2014-03-29]. Dostupné z: <http://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/prezidenti-v-minulosti/vaclav-havel.shtml>

⁴⁵ Pražský hrad. *Václav Klaus* [online]. Neuvedeno [cit. 2014-03-29]. Dostupné z: <http://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/prezidenti-v-minulosti/vaclav-klaus/zivotopis.shtml>

⁴⁶ *České prezidentské volby v roce 2013*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2013, s. 5. Politologická řada. ISBN 978-80-7325-325-7.

⁴⁷ *České prezidentské volby v roce 2013*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2013, s. 22. Politologická řada. ISBN 978-80-7325-325-7.

⁴⁸ *České prezidentské volby v roce 2013*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2013, s. 11. Politologická řada. ISBN 978-80-7325-325-7.

⁴⁹ *České prezidentské volby v roce 2013*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2013, s. 5. Politologická řada. ISBN 978-80-7325-325-7.

⁵⁰ Pražský hrad. *Prezident podepsal tři zákony* [online]. 2012 [cit. 2014-03-29]. Dostupné z: <http://www.hrad.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy/archiv/7371.shtml>

⁵¹ Senát Parlamentu České republiky. *VYHLÁŠENÍ VOLBY PREZIDENTA REPUBLIKY* [online]. 2012 [cit. 2014-03-29]. Dostupné z: http://www.senat.cz/zpravodajstvi/zprava.php?ke_dni=29.3.2014&O=9&id=1259

2.2 Průběh přímé volby prezidenta

První přímá volba prezidenta České republiky byla zcela mimořádnou událostí nejen pro voliče, ale také pro média, marketingové a PR agentury a také pro kandidáty samotné. Ti totiž poprvé nemuseli představovat svůj program a svou vizi Poslanecké sněmovně a Senátu, ale voličům po celé České republice.

Ještě předtím, než byl volební a prováděcí zákon schválen, oznamovali postupně svou kandidaturu uchazeči o prezidentský post. Mezi prvními byl například Jan Fischer, který o své případné kandidatuře mluvil už počátkem roku 2011. Kandidaturu Miloše Zemana oznámil v únoru 2012 tehdejší předseda Strany práv občanů – ZEMANOVCÍ Vratislav Mynář.

Podrobně náležitosti volby stanovuje zákon o volbě prezidenta republiky č. 275/2012 Sb. Popisuje například dobu a místo hlasování, právo volit, volební orgány, kandidátní listiny, zjišťování výsledku voleb, správní delikty, soudní přezkum a další ustanovení.⁵²

Aby se kandidát mohl zúčastnit přímé prezidentské volby, musí splnit jednu ze tří podmínek stanovených zákonem. Musí buď získat podpisy 10 senátorů nebo 20 poslanců, případně ho svými podpisy pod petici musí podpořit alespoň 50 tisíc oprávněných voličů České republiky. Přesto, že získal 50 tisíc podpisů se jeví jako nejnáročnější cesta, dobrovolně se jí vydal kandidát za ČSSD Jiří Dienstbier. Ten sice získal dostatečný počet hlasů od sociálně demokratických poslanců a senátorů, ale rozhodl se v souladu s principy přímé volby požádat o podporu občanů.

Nejpozději 66 dní před volbou je nutné odevzdat na ministerstvo vnitra kandidátní listinu. Tu předkládají buď navrhuující poslanci, senátoři nebo navrhuující občan. Ten k listině musí přiložit petiční archy s potřebnými podpisy.

Dále je kandidát povinen sestavit volební výbor, který odpovídá zejména za financování kampaně, a otevřít volební účet. Po skončení volby musí volební výbor zveřejnit veškeré účetní podklady týkající se volební kampaně. Cena kampaně nesmí překročit 40 milionů korun u kandidáta, který se účastní jen prvního kola volby, a 50 milionů u kandidáta, který postoupí do kola druhého.

Pokud se týká samotné volby, hlasování je tajné a může se ho zúčastnit každý oprávněný volič. Prezidentem republiky se stane ten kandidát, který buď v prvním kole získá více než 50 % platných hlasů, nebo zvítězí v kole druhém. Do případného druhého kola postupují dva kandidáti, kteří v prvním kole získali nejvíce hlasů.

⁵² plné znění zákona je dostupné na <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-275> (cit. 29. 3. 2014)

2.3 Přímá volba v roce 2013

K 6. listopadu 2012 bylo na ministerstvo vnitra podáno 20 kandidátních listin těchto kandidátů: Ing. Jana Bobošíková, Petr Cibulka, Mgr. Jiří Dienstbier, Ing. Vladimír Dlouhý, CSc., Ing. Jan Fischer, CSc., Taťana Fischerová, Prof. JUDr. Vladimír Franz, Iveta Heimová, Roman Hladík, Anna Kašná, Ing. Jiří Kesner, Mgr. Jindřiška Nazarská, Tomio Okamura, MUDr. Zuzana Roithová, JUDr. Klára Alžběta Samková, Karel Schwarzenberg, MUDr. Přemysl Sobotka, Mgr. et Bc. Karel Světnička, Mgr. et Mgr. Jan Toman a Ing. Miloš Zeman, CSc.⁵³

Poté, co ministerstvo listiny přezkoumalo a vyloučilo uchazeče s nedostatečným počtem platných podpisů, zůstalo osm kandidátů. Janu Bobošíkovou, kterou kvůli vysoké chybovosti v arších ministerstvo vyloučilo, však po její stížnosti k Nejvyššímu správnímu soudu a novém přezkumu petičních listin do soutěže vrátilo. Zůstalo tak devět kandidátů na prezidenta, kteří se společně utkali v prvním kole prezidentské volby: Ing. Jana Bobošíková, Mgr. Jiří Dienstbier, Ing. Jan Fischer, CSc., Taťana Fischerová, Prof. JUDr. Vladimír Franz, MUDr. Zuzana Roithová, Karel Schwarzenberg, MUDr. Přemysl Sobotka a Ing. Miloš Zeman, CSc.⁵⁴

Poté, co bylo jasné, kteří kandidáti se zúčastní prvního kola přímé volby, se naplno spustila předvolební kampaň. Uchazeči spolu diskutovali v rozhlasových a televizních debatách, vrcholila i reklamní kampaň.

Volební místnosti se otevřely 11. ledna ve 14 hodin. Velkým překvapením byl výsledek Karla Schwarzenberga, který spolu s Milošem Zemanem postoupil do druhého kola. Předvolební výzkumy totiž favorizovaly Jana Fischera⁵⁵, který nakonec s více než 6% odstupem skončil na třetím místě.⁵⁶ První byl s 24,21 % Miloš Zeman, druhý s 23,4 % Karel Schwarzenberg. Celková volební účast byla 61,31 %.⁵⁷

Po prvním kole někteří neúspěšní kandidáti přímo či nepřímo podpořili jednoho z postupujících. Podporu Miloši Zemanovi vyjádřili Jan Fischer a Vladimír Franz.

⁵³ Ministerstvo vnitra České republiky. *Informace k obdržení kandidátních listin pro volbu prezidenta republiky* [online]. 2012 [cit. 2014-03-29]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/informace-k-obdrzeni-kandidatnich-listin-pro-volbu-prezidenta-republiky.aspx>

⁵⁴ rozhodnutí ministerstva vnitra jsou dostupná na <http://www.mvcr.cz/clanek/rozhodnuti.aspx> (cit. 29. 3. 2014)

⁵⁵ srov. Centrum pro výzkum veřejného mínění. *Podpora prezidentských kandidátů v prosinci 2012* [online]. 2012 [cit. 2014-03-29]. Dostupné z: <http://cvvm.soc.cas.cz/volby-a-strany/podpora-prezidentskych-kandidatu-v-prosinci-2012>

⁵⁶ Volby.cz. *Volba prezidenta republiky konaná ve dnech 11.01. – 12.01.2013* [online]. 2013 [cit. 2014-03-29]. Dostupné z: <http://volby.cz/pls/prez2013/pe2?xjazyk=CZ>

⁵⁷ tamtéž

Naopak za Karlem Schwarzenbergem stáli Přemysl Sobotka, Zuzana Roithová a Jiří Dienstbier.⁵⁸

Ve druhém kole se spolu tedy utkali Miloš Zeman s Karlem Schwarzenbergem. Během dvou týdnů, které od sebe dělily první a druhé kolo, oba intenzivně komunikovali. Tón kampaně byl velmi konfrontační, jedním z hlavních témat se staly Benešovy dekrety. Do kampaně se také aktivně zapojili podporovatelé obou kandidátů.

Druhé kolo přímé prezidentské volby odstartovalo 25. ledna. Celková volební účast byla 59,11 %⁵⁹ a přibližně dvě hodiny poté, co se uzavřely volební místnosti, bylo jasné, že vítězem se stane Miloš Zeman. Ten po sečtení všech hlasů získal podporu 54,80 % voličů. Hlasovalo pro něj tedy 2 717 405 lidí.⁶⁰

2.4 Předvolební kampaň Miloše Zemana

Tým Miloše Zemana zahájil kampaň 16. srpna 2012 spuštěním webové stránky zemannahrad.cz,⁶¹ letáky se životopisem Miloše Zemana a billboardy.⁶² Od začátku kampaně se do ní také zapojovala dcera Miloše Zemana Kateřina. Ta ho doprovázela při kontaktní kampani a objevila se i v televizním volebním spotu, který režíroval Zemanův podporovatel⁶³ Filip Renč. Miloše Zemana podporovaly také další známé osobnosti, například zpěvák Ladislav Kerndl či hudebník Felix Slováček.

Kampaň Miloše Zemana lze rozdělit na dvě hlavní části. První intenzivně využívala národní symboly, zejména trikolóru a odkaz k textu české hymny. Využívala slogany jako „*Zde domov můj. Srdcem za lidi, rozumem za republiku.*“ a odkazovala k češství a k české historii. Druhá, zejména plakátová a billboardová část, se vymezovala vůči tehdejší vládě Petra Nečase a ministru financí Miroslavu Kalouskovi. Ten totiž patřil mezi nejméně oblíbené politiky a zároveň byl místopředsedou strany TOP09, za kterou kandidoval Zemanův soupeř pro druhé kolo prezidentské volby Karel Schwarzenberg.

⁵⁸ srov. *České prezidentské volby v roce 2013*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2013. Politologická řada. ISBN 978-80-7325-325-7.

⁵⁹ Volby.cz. *Volba prezidenta republiky konaná ve dnech 11.01. – 12.01.2013* [online]. 2013 [cit. 2014-03-29]. Dostupné z: <http://volby.cz/pls/prez2013/pe2?xjazyk=CZ>

⁶⁰ tamtéž

⁶¹ pozn. aut.: v současnosti již stránka neexistuje, je přesměrována na oficiální web Miloše Zemana

⁶² *České prezidentské volby v roce 2013*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2013, s. 85. Politologická řada. ISBN 978-80-7325-325-7.

⁶³ srov. ŽIŽKOVÁ, Markéta. Renč podpořil hned dva kandidáty. Chlubí se jím Zeman i Sobotka. In: *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2014-04-13]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/renc-podporil-hned-dva-kandidaty-jeho-podporou-se-chlubi-zeman-i-sobotka-1al-/zpravy-domov.aspx?c=A130107_150848_ln_domov_ziz

Tým Miloše Zemana se věnoval i propagaci na sociálních sítích. Například na Facebooku vytvořili stránku Miloš Zeman na Hrad,⁶⁴ která získala bezmála 50 tisíc fanoušků.⁶⁵

V televizních debatách Miloš Zeman vynikal už před prvním kolem volby. Je velmi schopný řečník, pohotově reaguje na otázky. I proto před druhým kolem volby získal v debatách Zeman jasnou převahu nad Karlem Schwarzenbergem, kterému je při mluvení špatně rozumět.⁶⁶

Proti Miloši Zemanovi byly také vedeny nejrůznější antikampaně – například on-line projekty Zemanovy plky⁶⁷ či Zeman nasrat⁶⁸. Neorganizovali je však ostatní prezidentští kandidáti nebo politici, ale zpravidla „obyčejní“ občané.

Na Miloši Zemanovi občanům podle průzkumů nejčastěji vadila jeho minulost, následovaná osobními charakteristikami. Potenciální voliče odrazovalo od volby i vystupování Miloše Zemana v průběhu kampaně. Naopak jeho záliba v alkoholu pro ně nebyla překážkou.⁶⁹

Miloš Zeman velmi dlouho v průzkumech veřejného mínění zůstával na druhém místě za Janem Fischerem. Například podle výzkumu Centra pro výzkum veřejného mínění, které bylo prováděno 3.–10. prosince 2012, ještě výzkumníci Miloši Zemanovi přisuzovali 19,5 % hlasů, zatímco Jan Fischer měl podporu 22,5 % respondentů.⁷⁰ Oproti tomu podle průzkumu společnosti Median, do kterého se sbírala data 17. listopadu až 16. prosince 2012, už Miloš Zeman s těsným náskokem Jana Fischera předběhl – získal 26,5 % hlasů, Fischer 26 %.⁷¹

Nakonec Miloš Zeman postoupil do druhého kola s podporou 1 245 848 voličů.⁷²

⁶⁴ <http://www.facebook.com/zemannahrad> (cit. 29. 3. 2014)

⁶⁵ k 30. 3. 2014

⁶⁶ srov. PREZIDENTSKÉ VOLBY 2013 2. kolo: Závěrečná zpráva z exkluzivního výzkumu pro ČT. STEM/MARK [online]. 2013 [cit. 2014-03-30]. Dostupné z: https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0CCsQFjAA&url=http%3A%2F%2Fimg.ct24.cz%2Fmultimedia%2Fdocuments%2F44%2F4325%2F432431.pdf&ei=Vj44U9_MIqjOygPpl4DoDw&usg=AFQjCNHpa5iLVS2uOtloM4XT3bsP0cfumA&sig2=fvcP17Tf26ET0ptTZasSZA&bvm=bv.63808443,d.bGQ

⁶⁷ pozn. aut.: dříve na <http://www.zemanovyplky.cz>, v současnosti nefunkční

⁶⁸ pozn. aut.: dříve na <http://www.zemannasrat.moonfruit.cz>, v současnosti nefunkční

⁶⁹ HERZMANN, Jan a Martin KOMÁREK. *Proč právě Zeman?*. Vyd. 1. Praha: Práh, 2013. ISBN 978-80-7252-419-8.

⁷⁰ Centrum pro výzkum veřejného mínění. *Podpora prezidentských kandidátů v prosinci 2012* [online]. 2012 [cit. 2014-03-29]. Dostupné z:

<http://cvvm.soc.cas.cz/volby-a-strany/podpora-prezidentskych-kandidatu-v-prosinci-2012>

⁷¹ Median. Prezidentský volební model [online]. 2012 [cit. 2014-03-30]. Dostupné z: http://www.median.cz/docs/preference_Prez_2012_11.pdf

⁷² Volby.cz. *Volba prezidenta republiky konaná ve dnech 11.01. – 12.01.2013* [online]. 2013 [cit. 2014-03-29]. Dostupné z: <http://volby.cz/pls/prez2013/pe2?xjazyk=CZ>

Pro druhé kolo prezidentské volby zvolil Miloš Zeman ofenzivnější kampaň. Snažil se přimět jít k volbám nerozhodnuté voliče a naopak oslabit podporu Karla Schwarzeberga například tím, že velmi často poukazoval na jeho spojení s neoblíbenou Nečasovou vládou a oslovoval jej „*pane ministře*“ nebo o něm mluvil jako o „*prvním místopředsedovi Nečasovy vlády*“.

Miloš Zeman druhé kolo prezidentské volby vyhrál se ziskem 2 717 405 hlasů, což bylo téměř o jeden a půl milionu více, než mu lidé odevzdali v kole prvním.⁷³ Nejvíce hlasů získal Miloš Zeman na své domácí Vysočině, kde vlastní nemovitost a kde strávil celý svůj „politický důchod“ před návratem do politiky,⁷⁴ a více než třetina jeho voličů byla starší 60 let.⁷⁵

---

⁷³ Volby.cz. *Volba prezidenta republiky konaná ve dnech 11.01. – 12.01.2013* [online]. 2013 [cit. 2014-03-30]. Dostupné z: <http://volby.cz/pls/prez2013/pe2?xjazyk=CZ>

⁷⁴ *České prezidentské volby v roce 2013*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2013, s. 149. Politologická řada. ISBN 978-80-7325-325-7.

⁷⁵ *České prezidentské volby v roce 2013*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2013, s. 192. Politologická řada. ISBN 978-80-7325-325-7.

3 Výzkumná část

Tato kapitola tvoří jádro bakalářské práce. Autorka v ní sleduje první rok Miloše Zemana v prezidentské funkci ve čtyřech českých týdenících, a to v časopisu *Instinkt*, *Reflex*, *Respekt* a *Týden*. Zkoumá zejména počet zmínek o Miloši Zemanovi v těchto periodikách, témata článků, jejich rozsah a emocionální zabarvení.

Autorka zároveň porovnává první rok Miloše Zemana v roli prezidenta České republiky s prvním prezidentským rokem Václava Klause. Srovnává například, o kterém z uvedených politiků se psalo více nebo která témata v textech převažovala.

Následující kapitola je uvozena teoretickou částí, ve které je vymezen zkoumaný materiál. Dále jsou položeny výzkumné otázky a objasňuje se čtenáři metodologie výzkumu. Poslední částí kapitoly je výzkum samotný a jeho vyhodnocení.

3.1 Vymezení zkoumaného materiálu

Pro tento výzkum byly vybrány týdeníky *Instinkt*, *Reflex*, *Respekt* a *Týden*. Ve všech čtyřech případech se jedná o časopisy, které vycházejí ve stejné periodicitě již přes deset let, a bylo tedy možné je využít i ke komparativní analýze mediálního obrazu týkajícího se Miloše Zemana v letech 2013–2014 a Václava Klause v letech 2003–2004. *Instinkt* jako nejmladší ze čtyř zkoumaných periodik vznikl v roce 2002, *Týden* má své počátky v roce 1994, *Reflex* vznikl již v roce 1990 a *Respekt* ještě pod názvem *Informační servis* začal vycházet dokonce v roce 1989.⁷⁶

Tyto čtyři tituly byly vybrány také proto, že se z českého časopiseckého trhu nejvíce zabývají společenským a politickým děním. Zároveň naprostou většinu jejich textů tvoří publicistika, takže lze velmi dobře vysledovat názor autora, potažmo celé redakce.

V případě obou prezidentů je zkoumán jejich první rok ve funkci, který začíná dnem inaugurace. U Václava Klause je tedy zkoumáno období 7. března 2003–7. března 2004, u Miloše Zemana 8. března 2013–8. března 2014. Do výzkumu nejsou zahrnuta zvláštní vydání časopisů, jako například ročenky nebo kroniky. U všech čtyř týdeníků se v případě obou prezidentů jedná o vydání od č. 11 do č. 10 následujícího roku, celkem o 52 čísel každého časopisu. Případná dvojčísla v období letních prázdnin a vánočních svátků se vzhledem k prodlouženému rozsahu počítají jako dvě vydání.

⁷⁶ BENDA, Josef. *Vlastnictví periodického tisku v České republice v letech 1989-2006*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2007, 273 s. ISBN 978-802-4613-871.

3.2 Krátké představení jednotlivých titulů

3.2.1 Instinkt

Instinkt je společenský týdeník, který vychází každý čtvrtek. Vydavatelem je Empresa Media, a. s. podnikatele Jaromíra Soukupa. V současnosti je šéfredaktorkou Jana Víšková.

Hlavní náplní týdeníku jsou rozhovory se známými osobnostmi, zejména s herci, zpěváky či sportovci, články z nejrůznějších oblastí vědy, techniky a životního stylu, texty o vaření, kulturní recenze a strany o módě. Časopis také obsahuje týdenní televizní program. Prodaný náklad Instinktu se pohybuje okolo 30 tisíc výtisků⁷⁷, čtenost je přibližně 90 tisíc.⁷⁸

Instinkt se jako jediný ze zkoumaných časopisů řadí mezi společenské týdeníky, ostatní tři podle Unie vydavatelů spadají kategorie časopisů zpravodajských – a také jsou jedinými třemi celostátními zpravodajskými časopisy v České republice. Webové stránky časopisu jsou www.instinkt.tyden.cz.

3.2.2 Reflex

Reflex je nejčtenějším českým zpravodajským časopisem. Je známý karikaturami politiků na titulních stranách. Spadá pod vydavatelství Ringier Axel Springer CZ, a. s., vychází každý čtvrtek a jeho šéfredaktorem je Pavel Šafr. Obsah časopisu je velmi politický, Reflex se netají svými sympatiemi či antipatiemi k politikům, což je často vidět již na zmiňované titulní straně. Ze zkoumaných týdeníků je Reflex nejvýrazněji názorový. Hlavním obsahem jsou politické glosy, rozborů aktuálních kauz a rozhovory s politiky. Prodaný náklad časopisu je přibližně 60 tisíc,⁷⁹ čtenost přesahuje 300 tisíc lidí.⁸⁰

⁷⁷ Prodaný náklad časopisů - Instinkt. *Unie vydavatelů* [online]. 2014 [cit. 2014-04-16]. Dostupné

z: http://www.unievydavatelu.cz/cs/casopisy/fakta_cisla_casopisech/prodany_naklad_casopisu/1019-spolecenske_casopisy?did=9

⁷⁸ Čtenost časopisů - Instinkt. *Unie vydavatelů* [online]. 2014 [cit. 2014-04-16]. Dostupné

z: http://www.unievydavatelu.cz/cs/casopisy/fakta_cisla_casopisech/ctenost_casopisu/928-spolecenske_casopisy?did=5

⁷⁹ Prodaný náklad časopisů - Reflex. *Unie vydavatelů* [online]. 2014 [cit. 2014-04-16]. Dostupné

z: http://www.unievydavatelu.cz/cs/casopisy/fakta_cisla_casopisech/prodany_naklad_casopisu/1677-zpravodajske_tydeniky_celostatni?did=1

⁸⁰ Čtenost časopisů - Reflex. *Unie vydavatelů* [online]. 2014 [cit. 2014-04-16]. Dostupné

z: http://www.unievydavatelu.cz/cs/casopisy/fakta_cisla_casopisech/ctenost_casopisu/929-zpravodajske_tydeniky?did=1

Webové stránky časopisu jsou www.reflex.cz. Na sociální síti Facebook má Reflex mnohonásobně více fanoušků než ostatní zkoumané časopisy, přes 91 tisíc (Instinkt 4 tisíce, Týden 8 tisíc, Respekt 47 tisíc).⁸¹

3.2.3 Respekt

Respekt spadá do portfolia společnosti Economia, a. s. Zdeňka Bakaly. Podobně jako Reflex si Respekt drží jednotný styl titulních stran, které jsou až na výjimky kresbami Pavla Reisenauera. Šéfredaktorem časopisu, který vychází každé pondělí, je Erik Tabery.

Respekt se zabývá zejména analýzou aktuální politické situace nejen v České republice, ale na celém světě. Důležitou rubrikou je Focus, který se pokaždé zaměřuje na jednu událost, kterou popisuje v historickém a společenském kontextu a k níž se vyjadřují všechny zainteresované strany. Dále je v časopise rozvinutá kulturní rubrika. Prodaný náklad Respektu je přibližně 33 tisíc výtisků,⁸² čtenost 160 tisíc.⁸³ Webové stránky týdeníku jsou www.respekt.ihned.cz.

3.2.4 Týden

Časopis Týden, jehož motto je „aktuální zpravodajství v souvislostech“ stejně jako Instinkt patří pod vydavatelství Empresa Media, a. s. Oproti Instinktu, který se čím dál tím více zaměřuje na kulturu a životní styl, se Týden zabývá zejména tuzemskou, ale i světovou politikou. Vychází každé pondělí a jeho šéfredaktorem je Jaroslav Plesl.

Mezi nejdůležitější části časopisu patří rozsáhlé texty o aktuální politické situaci, rozhovory s osobnostmi a kulturní recenze. Prodaný náklad Týdne se pohybuje nad hranicí 40 tisíc,⁸⁴ čtenost kolísá okolo 170 tisíc lidí.⁸⁵ K webovým stránkám časopisu

⁸¹ Facebookové stránky časopisů, stav k 16. 4. 2014.

⁸² Prodaný náklad časopisů - Respekt. *Unie vydavatelů* [online]. 2014 [cit. 2014-04-16]. Dostupné

z:http://www.unievydavatelu.cz/cs/casopisy/fakta_cisla_casopisech/prodany_naklad_casopisu/1677-zpravodajske_tydeniky_celostatni?did=2

⁸³ Čtenost časopisů - Respekt. *Unie vydavatelů* [online]. 2014 [cit. 2014-04-16]. Dostupné

z:http://www.unievydavatelu.cz/cs/casopisy/fakta_cisla_casopisech/ctenost_casopisu/929-zpravodajske_tydeniky?did=2

⁸⁴ Prodaný náklad časopisů - Týden. *Unie vydavatelů* [online]. 2014 [cit. 2014-04-16]. Dostupné

z:http://www.unievydavatelu.cz/cs/casopisy/fakta_cisla_casopisech/prodany_naklad_casopisu/1677-zpravodajske_tydeniky_celostatni?did=3

⁸⁵ Čtenost časopisů - Týden. *Unie vydavatelů* [online]. 2014 [cit. 2014-04-16]. Dostupné

z:http://www.unievydavatelu.cz/cs/casopisy/fakta_cisla_casopisech/ctenost_casopisu/929-zpravodajske_tydeniky?did=3

Týden je přidružený i internetový zpravodajský server, obojí dostupné na www.tyden.cz.

3.3 Metodika výzkumu

Autorka v následující části práce srovnává jednak počet obsahů, které o Miloši Zemanovi vyšly, s počtem článků, které byly napsány o Václavu Klausovi v jeho prvním prezidentském roce, jednak jejich témata, rozdílné úhly pohledu či citové zabarvení. Výchozí tezí bakalářské práce je, že o Miloši Zemanovi se psalo zejména v souvislosti s plněním jeho předvolebních slibů a tím, jak silný je doopravdy jeho mandát, který získal v první české přímé prezidentské volbě. Autorka také předpokládá větší citové zabarvení u článků o Miloši Zemanovi v porovnání s články o Václavu Klausovi. V článcích o obou prezidentech se očekává vysoká reflexivita, tedy aktuálnost.

Práce kombinuje kvalitativní a kvantitativní metodu výzkumu – jde tedy o výzkum smíšený, jehož prvním cílem je získat komplexní pohled na to, v jakém rozsahu a o čem se píše v souvislosti s prezidentem Milošem Zemanem. Druhým cílem výzkumu je srovnání článků o Miloši Zemanovi s články o Václavu Klausovi. V této části autorka práce zjišťovala, jakou roli v textech hraje osobnost prezidenta a také, zda je důležité, jestli byl zvolen poslanci, nebo občany v přímé volbě. K dosažení prvního cíle byla použita kvantitativní metoda výzkumu, k druhému metoda kvalitativní. První a druhý cíl výzkumu jsou na sobě nezávislé, jde tedy o simultánní triangulaci.

Výzkum užívá techniku sledování a komparace jednotlivých obsahů vybraných týdeníků. Jedná se spíše o základní než o aplikovaný výzkum. Základní výzkum se obvykle zabývá hlavně teoretickými otázkami a jeho výsledky není nutné okamžitě aplikovat. Jde v něm o vytváření zcela základních poznatků a teoretického porozumění.⁸⁶

Kvantitativní obsahová analýza, která se soustředí na počitatelná data, byla využita k porovnání počtu článků jednak obecně, jednak co se jejich tematického zaměření týče. Tato metoda byla vybrána, aby objektivně, systematicky a kvantitativně popsala obsah textů.⁸⁷

⁸⁶ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-485-4.

⁸⁷ BUCY, E a R HOLBERT. *Sourcebook for political communication research: methods, measures, and analytical techniques*. New York: Routledge, 2011. ISBN 9780203938669.

Kvantitativní výzkum ve smíšeném výzkumu zahrnuje statistickou analýzu, kvalitativní výzkum používá interpretativní metody hledáním témat a pravidelností v narativních datech.⁸⁸ Díky tomu je v této práci možné podrobněji zkoumat obsahy, jejich citové zabarvení a subjektivní pohled autorů na danou situaci, srovnávat jednotlivé články a vyvozovat výzkumné závěry.

3.3.1 Vymezení zkoumaných obsahů

Zkoumanými jednotkami jsou jednotlivé redakční obsahy. Ty zahrnují jak texty článků, tak fotografie, komiksy, vtipy a titulní strany. Výzkum se nezabývá reklamními sděleními ani zmínkami o Miloši Zemanovi a Václavu Klausovi v textech, které se jim primárně nevěnují, tedy například okrajovými zmínkami o obou prezidentech v rozhovorech či krátkými poznámkami o nich v rozsáhlém textu na jiné téma. V těchto případech se nezkoumá ani doprovodná fotografie či ilustrační kresba k textu, a to ani v případě, že je na ní vyobrazen jeden z prezidentů.

3.4 Kvantitativní a kvalitativní komparace

3.4.1 Srovnání počtu článků

Srovnání dle prezidentů – Václav Klaus

O Václavu Klausovi vyšlo ve sledovaném období celkem 180 článků. Nejméně, 16, jich vydal časopis *Instinkt*, který se tehdejšímu prezidentovi věnoval ve 13 vydáních z 52 zkoumaných. *Reflex* zveřejnil 27 textů věnovaných Václavu Klausovi, včetně komiksů *Zelený Raoul*, v 18 vydání z 52. Autoři týdeníku *Respekt* napsali o Václavu Klausovi 50 textů ve 39 vydáních z 52. Časopis *Týden* otiskl nejvíce obsahů týkajících se Václava Klause, včetně kreslených vtipů to bylo 87 jednotek ve 38 vydáních z 52.

Srovnání dle prezidentů – Miloš Zeman

Co se týče Miloše Zemana, sledované časopisy vydaly celkem 214 obsahů, které se mu věnovaly. Z toho pouhé tři texty zveřejnil časopis *Instinkt* ve třech vydáních z 52 zkoumaných. Týdeník *Reflex* vydal 83 obsahů, opět počítáno včetně *Zeleného Raoula*,

⁸⁸ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-485-4.

ve 43 z 52 vydání. Respekt o Miloši Zemanovi napsal 68 článků ve 38 z 52 sledovaných vydání. Poslední sledovaný časopis, Týden, otiskl 60 textů ve 37 číslech.

Srovnání dle prezidentů – Zhodnocení

Václavu Klausovi bylo věnováno 180 textů, o 34 méně než Miloši Zemanovi. Počet článků tedy vzrostl o 15 %. Rozdíl není natolik výrazný, aby bylo možné říci, zda je za ním změna volebního systému z nepřímé volby na přímou, osobnost prezidenta či vnější vlivy, jako například jiná významná témata, kterým se časopisy věnovaly.

Srovnání dle časopisů – Instinkt

Časopis Instinkt informoval přibližně pětkrát více o Václavu Klausovi než o Miloši Zemanovi. Tento pokles lze připisovat zejména celkové tematické proměně týdeníku, který se během uplynulého času mezi oběma sledovanými obdobími stal spíše lifestyleovým a volnočasovým časopisem.

Srovnání dle časopisů – Reflex

Týdeník Reflex o prezidentu Klausovi napsal 27 článků v 18 vydáních. V případě Miloše Zemana to bylo 83 textů ve 43 vydáních. Lze tedy říci, že Miloši Zemanovi se týdeník věnoval téměř v každém čísle, což může souviset s politizací časopisu, se změnou šéfredaktora, ke které došlo z počátku sledovaného období, nebo s větší kontroverzností osoby Miloše Zemana.

Srovnání dle časopisů – Respekt

Respekt se prezidentu Václavu Klausovi věnoval ve 39 vydáních, ve kterých o něm napsali autoři 50 textů. Miloš Zeman měl své místo ve 38 vydáních a bylo o něm napsáno 68 článků. Počet vydání je srovnatelný, ale celkový počet článků je vyšší u Miloše Zemana. Přibylo přitom hlavně delších článků. U časopisu Respekt je ale veškeré srovnávání mezi lety 2003–2004 a 2013–2014 složitější, neboť došlo k zásadní proměně formátu týdeníku – v prvním sledovaném období vycházel v novinovém formátu a měl rozsah 24 stran, zatímco ve druhém sledovaném období měl magazínový formát a délku většinou 74 stran.

Srovnání dle časopisů – Týden

Časopis Týden se věnoval ze sledovaných periodik Václavu Klausovi nejvíce, vyšlo o něm 87 článků ve 38 vydáních. O Miloši Zemanovi autoři napsali 60 textů ve 37 vydáních. Nastal tedy podobný obrat jako u Respektu, ale opačně – zůstal srovnatelný počet vydání, ale počet textů byl o něco vyšší u Václava Klause.

Srovnání dle časopisů – Zhodnocení

Václavu Klausovi tedy věnovaly více pozornosti časopisy Instinkt a Týden, zatímco Miloši Zemanovi Reflex a Respekt. Jak už bylo napsáno výše, u časopisu Instinkt se jedná o celkový tematický posun. U Reflexu může za navýšením článků stát výměna ve vedení časopisu. Časopis Respekt získal díky změně formátu prostor na více článků, takže v tomto případě lze hledat důvod navýšení počtu textů zde. U časopisu Týden bude nutné hledat příčinu snížení počtu textů o prezidentovi v některém z dalších sledovaných aspektů.

3.4.2 Srovnání témat

Václav Klaus

Témata, o kterých se psalo v souvislosti s prezidentem Václavem Klausem lze rozdělit do následujících devíti kategorií. V závorce je uveden počet textů, které se tématu věnovaly:

1. zahraniční politika (41)
2. hodnocení „vládnutí“ (36)
3. prezidentské pravomoci (24)
4. vztahy k politikům (22)
5. osobní život (15)
6. fiktivní informace (9)
7. novoroční projev (8)
8. inaugurace (6)
9. ostatní (19)

Nejčastěji se v souvislosti s Václavem Klausem psalo o zahraniční politice, se kterou souviselo celkem 41 textů. Rozebíraly se v nich zejména rozepře s tehdejším

ministrem zahraničí Cyrilem Svobodou, vztahy k Rusku, Spojeným státům americkým nebo k Číně, vztah Václava Klause k Evropské unii či jeho zahraniční cesty.

Druhým nejčastějším tématem bylo se 36 texty hodnocení prezidentství Václava Klause, kam spadala chvála i kritika jeho rozhodnutí, hodnocení jeho postojů k médiím, informace o událostech na Hradu nebo výsledky průzkumů veřejného mínění.

Třetím tématem byly prezidentské pravomoci, kterým patřilo 24 textů. Psalo se zejména o vetech zákonů, amnestiích, vztahu prezidenta k Ústavnímu soudu, státních vyznamenáních a cestách Václava Klause po České republice.

Čtvrtým nejčastějším tématem byly vztahy k ostatním politikům, o kterých bylo napsáno 22 textů. Sem spadaly texty týkající se jednání s politickými stranami, vztah Václava Klause ke komunismu, projevy ve Sněmovně a podobně.

Páté místo zaujal osobní život Václava Klause. V 15 článcích se rozebíralo prezidentovo zdraví, dovolené, sport či vzdělání.

Devět textů bylo vymyšlených; byly to zejména příběhy v komiksu *Zelený Raoul*, ale také fiktivní rozhovor v časopisu *Instinkt*.

Sedmé místo s osmi texty zaujal prezidentův novoroční projev.

Osmé byly se šesti texty zprávy z inaugurace, zejména rozbor projevu Václava Klause.

Do kategorie „ostatní“ spadalo 19 příspěvků. Řadily se sem texty jako polemika s vhodností vystupování prezidenta v reklamě na lyže, informace o známkách s prezidentovým portrétem, přání k úspěšnému mandátu či různé žebříčky událostí roku.

Miloš Zeman

Témata, která se ve sledovaných týdenících týkala Miloše Zemana, lze rozdělit do 10 následujících kategorií:

1. hodnocení „vládnutí“ (49)
2. vztahy k politikům (31)
3. prezidentské pravomoci (25)
4. zahraniční politika (23)
5. fiktivní informace (21)
6. vláda Jiřího Rusnoka (14)
7. osobní život (14)
8. alkohol (12)

9. inaugurace (8)

10. ostatní (16)

Nejčastějším tématem bylo hodnocení prezidentství Miloše Zemana, kterým se zabývalo 49 textů. Zejména se probírala jeho snaha zasahovat i do oblastí vládnutí, které mu ze zákona nepřísluší, hodnotilo se jeho rozhodnutí nejmenovat profesorem Martina C. Putnu, snaha zavést v České republice jakousi formu poloprezidentského systému či způsob výběru spolupracovníků.

Druhé místo obsadily s 31 články vztahy k politikům, zvláště pak k České straně sociálně demokratické a rozdílný přístup k Bohuslavu Sobotkovi a Michalu Haškovi, vztah ke komunistům nebo povolební vyjednávání.

Na třetím místě se s 25 texty umístily prezidentské pravomoci. Psalo se například o jmenování profesorů, státních vyznamenáních, rozpuštění sněmovny a jmenování nové vlády.

Čtvrtým tématem byla zahraniční politika, které se autoři věnovali ve 23 článcích. V tomto případě se jednalo zejména o spory s tehdejšími ministrem zahraničí Karlem Schwarzenbergem o velvyslance a informace o cestách prezidenta do zahraničí.

Jednadvacet textů bylo smyšlených. Sem patřil hlavně komiks *Zelený Raoul*, ale také fiktivní novoroční projev, fiktivní rozhovor mezi dvěma Miloši Zemanými a fejeton o tom, jak se prezident skutálel ze schodů.

Shodně 14 textů se věnovalo vládě Jiřího Rusnoka a osobnímu životu Miloše Zemana. Ačkoliv všechny příspěvky týkající se Rusnokovy vlády by se daly zařadit mezi vztahy k ostatním politikům, je to natolik důležitá kapitola, že se autorka rozhodla jí věnovat pozornost samostatně. Právě kvůli jmenování úřednické vlády Jiřího Rusnoka byl totiž Miloš Zeman velmi často kritizován; podle názoru všech sledovaných týdeníků prý prezident do této vlády dosadil své známé a chtěl tak zviditelnit Stranu práv občanů ZEMANOVCE. Některé členy Rusnokovy vlády pak po předčasných volbách a ustavení nové vlády zaměstnal na Úřadu vlády či přímo na Hradě. Co se týká osobního života, řešilo se nejčastěji prezidentovo zdraví.

Dvanáct příspěvků bylo na téma alkohol, nejvíce spojovaným s údajnou virózou, kterou Miloš Zeman podle vyjádření Hradu trpěl při slavnostním otevření královských klenotů. Několik příspěvků bylo také o dřívějších alkoholických historkách Miloše Zemana.

Posledním samostatným tématem byla inaugurace, o které se napsalo devět textů. Zejména se věnovaly inauguračnímu proslovu, ve kterém Miloš Zeman kritizoval „ostrovy negativní deviace“, kterými měl na mysli kmotry, nacionalisty a média.

Do poslední skupiny ostatní, spadají například dva rozhovory s Milošem Zemanem v časopise Týden, přehledy roku 2013, zprávy o „přeřecích“ prezidenta, plány na znovuoobnovení tradice pátečníků či informace o hradním nákupu přístroje na rozpoznávání methanolu v alkoholu.

Zhodnocení

U obou prezidentů lze nalézt shodná témata. Prvním z nich je zahraniční politika, zejména pak spory prezidentů s ministry zahraničí, ačkoliv tomuto tématu se média za prezidentství Václava Klause věnovala přibližně dvakrát více než během prvního roku mandátu Miloše Zemana.

Dalším společným tématem je hodnocení „vládnutí“, což není překvapivé: týdeníky byly pro tento výzkum vybrány právě proto, že obsahují publicistické hodnotící texty. Zajímavé je, že Miloše Zemana hodnotila média více než Václava Klause, což bylo pravděpodobně způsobeno přímou volbou, ve které byl Miloš Zeman zvolen, a která dávala médiím větší prostor ke komentování jeho předvolebních slibů či síly mandátu, a také silnou osobností prezidenta, který mnoha svými činy vyvolával celospolečenskou diskusi.

U obou prezidentů byly také přibližně stejnou mírou zastoupeny texty o prezidentských pravomocech, které se věnovaly například předávání státních vyznamenání. U Miloše Zemana bylo v tomto okruhu velmi výrazným tématem jeho rozhodnutí nejmenovat profesorem Martina C. Putnu a jmenování profesorů celkově.

Co se týče vztahu prezidentů k ostatním politikům, toto téma se více rozebíralo u Miloše Zemana, zejména kvůli jeho postoji k ČSSD: prezident je známý svou náklonností k místopředsedovi ČSSD Michalu Haškovi, zatímco předsedu strany Bohuslava Sobotku příliš v oblibě nemá – tomu se věnovaly hlavně texty po předčasných parlamentních volbách na podzim roku 2013, po kterých prezident nejprve vyjednával o budoucí vládě právě s Michalem Haškem.

O obou prezidentech bylo také napsáno několik fiktivních informací, z nich většina v komiksu *Zelený Raoul* časopisu Reflex.

Přibližně stejný počet textů se týkal osobního života obou prezidentů, u obou se jednalo o jejich zdraví. Zatímco Václav Klaus musel být během svého prvního roku na Hradě dvakrát v krátké době hospitalizován přesto, že žije velmi zdravě a sportuje, o Miloši Zemanovi se psalo právě kvůli jeho nezdravém životním stylu, cukrovce a na podzim roku 2013 také o koleni, které si zranil, když zakopl o shrnutý koberec.

Společným tématem obou prezidentů byla také inaugurace, které se média celkem výrazně věnovala. U obou se psalo zejména o jejich inauguračním projevu.

Posledním okruhem u Václava Klause byl jeho novoroční projev, kterému autoři věnovali osm článků. Naopak „novoroční“ projev, v uvozovkách proto, že se konal už 26. prosince, Miloše Zemana v médiích odezvu nevyvolal.

V médiích se psalo o dvou tématech specifických pro Miloše Zemana, a to o jeho vztahu k Jiřímu Rusnokovi, a o jeho vztahu k alkoholu. Miloš Zeman na jaře roku 2013 jmenoval úřednickou vládu Jiřího Rusnoka, za což sklidil kritiku velké části veřejnosti i médií. Co se alkoholu týče, probírala se hlavně „viróza“ Miloše Zemana, kterou trpěl při slavnostním otevření královských klenotů, a která se velmi nápadně podobala podnapilému stavu. Prezident je ale svým kladným vztahem k alkoholu známý už z minulosti, čemuž se část článků také věnovala.

3.4.3 Srovnání rozsahů

Tabulky níže srovnávají počty článků dle jejich rozsahů, které sledované týdeníky vydaly o Václavu Klausovi a o Miloši Zemanovi.

Aby autorka mohla do výzkumu relevantně započítat týdeník Respekt, který v letech 2003–2004 vycházel ve větším novinovém formátu, ale v období 2013–2014 již v magazínové velikosti, počítala jednu jeho stranu v prvním sledovaném období jako tři strany časopisového formátu.

Václav Klaus

Rozsah	Počet
1 věta	39
1 odstavec	19
1/9 strany	6

1/6 strany	6
¼ strany	17
1/3 strany	18
½ strany	10
2/3 strany	13
¾ strany	16
1 strana	19
3/2 strany	5
2 strany	6
3 strany	2
4 strany	3
7 ½ strany	1
Celkem	180

Miloš Zeman

Rozsah	Počet
1 věta	31
1 odstavec	60
1/9 strany	3
1/6 strany	1
¼ strany	4
1/3 strany	8
½ strany	4
2/3 strany	7
¾ strany	6

1 strana	56
3/2 strany	8
2 strany	8
3 strany	3
4 strany	9
5 stran	4
6 stran	1
7 stran	1
Celkem	214

Zhodnocení

O Miloši Zemanovi se napsalo méně jednovětných informací, které ve sledovaných časopisech vycházely zejména v přehledech událostí uplynulého týdne. Vyšlo o něm ale třikrát více stručných zpráv o délce jednoho odstavce než o Václavu Klausovi.

Co se týká rozsahů delších než jeden odstavec, ale kratších než jedna strana, těch se o Václavu Klausovi napsalo přibližně 2,5krát více než o Miloši Zemanovi.

Naopak přesně jednostránkových příspěvků vyšlo o Miloši Zemanovi téměř třikrát více než o Václavu Klausovi. O Miloši Zemanovi se také napsalo dvakrát více textů delších než jedna strana.

Můžeme tedy říci, že autoři obecně v souvislosti s Milošem Zemanem psali delší texty, než když informovali o Václavu Klausovi.

3.4.4 Srovnání citového zbarvení

Václav Klaus

Citové zbarvení	Počet
Negativní	12

Spíš negativní	37
Neutrální	115
Spíš pozitivní	12
Pozitivní	4
Celkem	180

Miloš Zeman

Citové zabarvení	Počet
Negativní	24
Spíš negativní	61
Neutrální	125
Spíš pozitivní	3
Pozitivní	1
Celkem	214

Zhodnocení

V této části výzkumu autorka hodnotila zejména, zda text plnil pouze informační funkci, nebo zda do něj autor promítl svůj názor, který mohl být podpořen i obrazovým doprovodem.

Naprostá většina neutrálních článků u Václava Klause je zřejmě způsobena tím, že většina textů, které se ho ve sledovaném období týkaly, byla kratšího rozsahu a měla spíše informační než hodnotící funkci.

Vyšší míra hodnotících článků u Miloše Zemana může být způsobena kontroverzností jeho osoby, jeho činů či vyhrčenějšími názory autorů. Negativní texty se velmi často týkaly postoje Miloše Zemana k vládě Jiřího Rusnoka, k jeho neochotě jmenovat Martina C. Putnu profesorem, kladnému vztahu k alkoholu a kritice státních vyznamenání.

U obou prezidentů převažují zprávy negativní a neutrální. Zajímavé ale je, že pouze čtyři články týkající se Miloše Zemana autorka vyhodnotila jako spíše pozitivní či pozitivní. V případě spíše pozitivních textů se jednalo konkrétně o úvodník Františka Nachtigalla pro Týden č. 22/2013, kde se prezidenta zastal v souvislosti s nejmenováním Martina C. Putny profesorem – Nachtigall souhlasí s Milošem Zemanem, že by profesorem měl být člověk nejen vzdělaný, ale také morálně vyspělý, což podle obou prof. Putna není. Dále sem spadají dva články z Respektu: text Jana Macháčka *Zemanomie a Zemanomika* z vydání č. 30/2013, v němž pozitivně hodnotí prezidentovo ekonomické smýšlení, a text *Zemanovy ideje* téhož autora z č. 36/2013, ve kterém chválí Zemanovu proevropskost a plány pro investiční politiku.

Jediným pozitivním článkem o Miloši Zemanovi v Reflexu je text *Zeman opět jako silný hráč* Bohumila Pečinky, který vyšel v č. 18/2013 a který pojednával o tom, že Miloš Zeman je jediný, kdo tím, že poskytne prostor pro debatu, dokáže po předčasných parlamentních volbách na podzim roku 2013 sestavit funkční vládu. To, že se tento text objevil v časopise Reflex, je zajímavé hlavně proto, že celkově se tento týdeník k prezidentovi stavěl nejkritičtěji.

3.4.5 Srovnání titulních stran

Václav Klaus

Časopis	Vydání	Titulek	Popis
Instinkt	34/2003	<i>Prezident exkluzivně: Co se děje u Klausů?</i>	Fotografie vyfocená zdálky, prezident na ní kráčí se svou manželkou, snachou a vnuky v dětském kočárku zahradami u zámku v Lánech. Odkazuje k několika článkům uvnitř vydání, které se zabývají zdravotním stavem Václava Klause.
Respekt	37/2003	<i>Čekání na Klausovu milost</i>	Kresba zachycující zátiší s krajícem chleba a obálkou adresovanou Václavu Klausovi a známkou s jeho portrétem. Odkazuje na sérii článků uvnitř čísla o milostech, které se prezident rozhodl neudělovat.
Týden	11/2003	<i>Všichni Klausovi muži –</i>	Fotografie Václava Klause z inaugurace, která ho

		<i>Komu naslouchá nový prezident</i>	zachycuje, jak kráčí po hradním nádvoří podél nastoupené čestné stráže. Odkazuje jednak k článkům o nově zvoleném prezidentovi, jednak k rozsáhlému textu o jeho spolupracovnících.
Týden	40/2003	<i>Klausův boj – Jde od porážky k porážce a chce to změnit</i>	Portrétní fotografie Václava Klause, odkazující k textům hodnotícím jeho prezidentství a predikujícím jeho další kroky.
Týden	50/2013	<i>Věřte nevěřte – Jak média manipulují se skutečností</i>	Fotomontáž zachycující líbající se Václava Klause a Václava Havla. Toto je jediná titulní strana, která neodkazuje k textům o tehdejší prezidentovi, ale na článek o počítačových úpravách fotografie.

Miloš Zeman

Časopis	Vydání	Titulek	Popis
Reflex	19/2013	<i>Miloš Zeman dosáhl štěstí, je opilý mocí a jeho parta mění Českou republiku</i>	Fotomontáž, Miloš Zeman s rozepnutou košilí a náhrdelníkem z buřtů sedí uprostřed a z koutku úst mu visí cigareta. Vedle něj z každé strany stojí nahá dívka, jedna drží v ruce koštyř, druhá má kolem krku buřty, stejně jako Miloš Zeman, a jednou rukou mu sahá na břicho skrze rozepnutou košili. Odkazuje k článkům o nové Rusnokově vládě a kritice Miloše Zemana.
Reflex	21/2013	<i>Miloši, bojuj!</i>	Fotomontáž – fotografie Miloše Zemana z boku, trochu se naklání dopředu a od úst mu visí šavle. Odkazuje na články o alkoholu, které jsou nejen o Miloši Zemanovi.
Reflex	27/2013	<i>Diktátor</i>	Vyobrazení Miloše Zemana v bílé uniformě s vojenskými vyznamenáními, Miloš Zeman má vousy jako kubánský vůdce Fidel Castro a

			sluneční brýle. Titulní strana odkazuje k článkům kritizujícím silné postavení Miloše Zemana ve státě.
Reflex	37/2013	<i>Zastavte mě! Výzva k občanské aktivitě: nejsme bezmocní!</i>	Fotomontáž, Miloš Zeman v kostkované košili před sebou drží ceduli s nápisem „Zastavte mě!“ a obálka odkazuje k rozsáhlému článku kritizujícímu Miloše Zemana a velkou míru vlivu, kterou uplatňuje v zemi.
Reflex	43/2013	<i>Mart'ané útočí na Českou republiku</i>	Fotomontáž, Miloš Zeman, Vojtěch Filip, Andrej Babiš, Tomio Okamura a Jana Bobošíková jsou zde vyobrazeni jako mimozemšťané. Titulní strana odkazuje zejména k editoriale Pavla Šafra, který v něm vyjadřuje obavu nad tím, že úzká skupina lidí v České republice koncentruje velkou míru moci, ale občané s tím nic nedělají.
Reflex	51–52/ 2013	<i>Děda Mráz: Co nám letos kromě sebe nadělil prezident Miloš Zeman?</i>	Fotomontáž, portrét Zemana v čepici Santa Clause s vínem v ruce. Odkazuje k sérii rekapitulujících článků o prezidentství Miloše Zemana v průběhu roku 2013.
Respekt	20/2013	<i>Alkohol v politice</i>	Portrétní kresba Miloše Zemana se zakaleným zrakem a sklenicí vody se šumivými tabletami v ruce. Odkazuje zejména k editoriale Erika Taberyho.
Respekt	27/2013	<i>Já (v hlavě Miloše Zemana)</i>	Kresba prezidenta jakožto císaře s korunou z bobkových listů na hlavě. Titulní strana odkazuje k editoriale a k sérii článků o tom, jak Miloš Zeman kupí moc ve svých rukách například jmenováním vlády Jiřího Rusnoka.
Respekt	29/2013	<i>Kalousek vs. Zeman</i>	Kresba portrétů Miloše Zemana a Miroslava Kalouska. Odkazuje hlavně k textu o Miroslavu Kalouskovi, který na způsob vládnutí Miloše

			Zemana často útočí.
Respekt	43/2013	<i>Sobotka for premier</i>	Velká kresba portrétu Miloše Zemana a v pozadí malý obrázek Bohuslava Sobotky. Obálka časopisu odkazuje k článkům o povolebním vyjednávání o nové vládě.
Respekt	46/2013	<i>Kdo povede Česko</i>	Kresba shrbeného Miloše Zemana, který v ruce drží štětec a kreslí velké bludiště. Podobně jako předchozí obálka s Milošem Zemanem, i tentokrát obrázek odkazuje k textům o povolebním vyjednávání.
Respekt	6/2014	<i>Konec všemocného Zemana</i>	Kresba osamělého Miloše Zemana, kolem kterého široko daleko nic není. Titulní strana odkazuje k rekapitulaci téměř jednoho roku Miloše Zemana na Hradě.
Týden	26–27/ 2013	<i>Vše o mém zdraví: „Lékaři se mýlí...“</i>	Fotografie Miloše Zemana sedícího v křesle a odkazující na rozhovor s prezidentem o jeho zdraví uvnitř vydání.
Týden	37/2013	<i>Příběh lásky a zrady</i>	Portrétní fotografie Miloše Zemana a Miroslava Šloufa. Titulní strana odkazuje k rozsáhlému článku u vztahu vyobrazených mužů.
Týden	44/2013	<i>Vzkaz Babišovi</i>	Portrétní fotografie Miloše Zemana a Andreje Babiše. Obálka odkazuje k rozhovoru s Milošem Zemanem o situaci v České republice po předčasných parlamentních volbách na podzim roku 2013.
Týden	45/2013	<i>Co chtěli na Hradě utajit</i>	Portrétní fotografie Miloše Zemana s nepřítomným výrazem, na pozadí za ním je vyobrazena obrazovka monitoru s křivkou EKG. Titulní strana odkazuje k textu o údajném zdravotním kolapsu prezidenta.

Zhodnocení

Václav Klaus se objevil na titulní straně časopisů pětkrát, Miloš Zeman šestnáctkrát.

V případě Václava Klause byly titulní strany spíše informační a pouze odkazovaly k obsahu vydání. I když bylo vyznění ve své podstatě negativní – zejména titulní strana *Klausův boj* – vždy na titulních stranách prezident vypadal důstojně a nebyl vysmíván.

Naopak titulní strany s Milošem Zemanem téměř vždy vyjadřovaly silný názor, zpravidla negativní, a prezidenta často zesměšňovaly. Většina obálek časopisů byla fotomontáž nebo kresba, jen časopis Týden používal neupravené fotografie. Někdy titulní strany neodkazovaly k delším článkům, ale například jen k editoriale, které vyjadřovalo stanovisko šéfredaktora nebo celé redakce.

3.4.6 Srovnání obrazového doprovodu

Václav Klaus

Obrazový doprovod se objevil u 83 ze 185 zkoumaných obsahů týkajících se Václava Klause, které zahrnují 180 textů a 5 titulních stran. Většinou se jednalo o současné portrétní fotografie Václava Klause samotného nebo v doprovodu politiků. Jen ve výjimečných případech se jednalo o fotomontáže či kresby.

Miloš Zeman

Fotografie či kresba Miloše Zemana se vyskytla u 95 obsahů z 230 celkových, z nichž 214 byly příspěvky uvnitř časopisů a 16 titulních stran. U Miloše Zemana se, na rozdíl od Václava Klause, velmi často jednalo o karikatury či kresby, neupravené portrétní fotografie se vyskytovaly řidčeji.

Zhodnocení

Václav Klaus byl zobrazen u nepatrně vyššího procenta obsahů, které se ho týkaly, než Miloš Zeman. Zatímco první jmenovaný měl svou fotografii či ilustraci u 44,86 % obsahů, druhý u 41,30 %.

Miloš Zeman byl výrazně častěji karikován než jeho předchůdce. To zřejmě souvisí s tím, že celkově ve zkoumaných textech vyvolával větší emoce, a také s tématy, která s ním souvisela.

Co bylo u obou prezidentů výrazné, byl fakt, že se jejich fotografie často objevovaly v článkách, které s nimi v podstatě nesouvisely, ale týkaly se například vlády či aktuálních politických událostí v České republice. Zde plnili oba doplňkovou či ilustrační funkci a také jakožto velmi známé obličejové lákaly pozornost čtenáře.

3.4.7 Srovnání autorů

Václav Klaus

V časopise *Instinkt* o Václavu Klausovi nejvíce psali Olga Path Štiplová a Zdeněk Šámal, oba shodně čtyři texty. Všichni další autoři, tedy Ondřej Bílek společně s Martou Fenclovou, Daniela Pavlíková, Marcela Pecháčková, Pavel Traub, Marek Vítek, Lucie Vítková a autor se zkratkou -zaz- po jednom textu. Vyšel také jeden redakční článek.

V *Reflexu* se tehdejší prezident nejčastěji objevoval v komiksu *Zelený Raoul* Dana Hrubého, Milana Tesaře, Tomáše Baldýnského a Štěpána Mareše – celkem osmkrát. Třikrát se k prezidentovi vyjádřil Ondřej Hejma, po dvou textech napsali šéfredaktor Petr Bílek, Jiří Černý, Andrej Halada, Dan Hrubý, Jan Potůček a Milan Tesař. Po jednom příspěvku dodali Vladimír Jiránek, Bohumil Pečinka a samotný Václav Klaus.

Z redakce časopisu *Respekt* o Václavu Klausovi nejvíce psal Ivan Lamper, který o něm měl zejména v rubrice *Minulý týden* 30 textů. Erik Tabery napsal devět příspěvků, tehdejší šéfredaktor Tomáš Němeček tři, Kateřina Šafaříková a Petr Kamborský po dvou textech. Lenka Zlámalová měla jeden společný článek s Erikem Taberem, jeden text napsali i Adam Súra, Pavel Novák a Jaroslav Spurný.

V časopise *Týden*, který o Václavu Klausovi psal nejvíce, se mu věnovalo 21 autorů. Nejvíce textů napsali Martin Fendrych, 23, a Miroslav Korecký, 17. Sedmi texty přispěl Miroslav Motejlek, šesti David Steiner, pěti Martin Velíšek, čtyřmi Jan Kraus. Po třech měl šéfredaktor Dalibor Balšínek, Jiří Peňás a Ondřej Neumann. Shodně dvěma texty přispěli Jan Zatorský, Marek Stoniš a Jan Mates. Dvojice Krystyna Wanatowiczová a Lucie Tvarůžková, dále Jiří Stránský, Kateřina Svobodová, Daniel

Deyl, Miroslav Korecký společně s Davidem Steinerem, Michal Musil, Martin Weiss, Petr Kočí a Petr Skočdopole měli po jednom textu, jeden text byl redakční.

Miloš Zeman

Dva články v časopise *Instinkt* napsal o Miloši Zemanovi Marek Stoniš, jeden text byl redakční.

V časopise *Reflex* o Miloši Zemanovi psal nejvíce opět Marek Stoniš, který během sledovaného roku vyprodukoval 18 textů s prezidentskou tematikou. Pomyslné druhé místo získal Pavel Šafr s devíti texty. Osm textů napsal Bohumil Pečinka, sedm Petr Kolář a tentýž počet *Zeleného Raoula* vydali Dan Hrubý, Milan Tesař a Tomáš Baldýnský se Štěpánem Marešem. Pět vydání *Zeleného Raoula* se Štěpánem Marešem vytvořil pouze Milan Tesař, čtyři Dan Hrubý, tři další Tomáš Baldýnský. Po dvou příspěvcích vytvořili Petr Kolář a Petr Holec, Jan Jandourek a Steve Fischer. Jedním textem přispěli Stanislav Krupař ve spolupráci s Milanem Tesařem, Vladimír Dlouhý, Dan Hrubý a Petr Kolář, Karel Pacner, Jan Šibík s Markem Stonišem, Milan Tesař, Jiří X. Doležal, Pavel Šafr s Miroslavem Cvrčkem, Marek Stoniš s Milanem Tesařem, Luděk Staněk s Viktorem Janišem, Dan Hrubý, Petr Placák, Cyril Höschl, Dan Hrubý s Markem Stonišem a Pavel Šafr s Markem Stonišem.

V týdeníku *Respekt* bylo o Miloši Zemanovi nejvíce článků redakčních, celkem 25. Další 19 napsal Ivan Lamper, šest Jan Macháček, čtyři šéfredaktor Erik Tabery. Po dvou příspěvcích měli Ivana Svobodová, Ondřej Kudrna, Silvie Lauder a duo Ondřej Kudrna a Ivana Svobodová. Jeden článek napsali Martin Bútora, Tomáš Lindner, Lucie Kavanová, Marek Švehla, David Storch a dvojice Ondřej Kudrna a Pavel Třešňák.

Miloši Zemanovi se v Týdnu věnovalo 15 autorů. S 21 články nejvíce Miroslav Korecký, následovaný devíti redakčními články, šesti příspěvky Jaroslava Plesla a třemi texty od autorů Františka Nachtigalla, Lukáše Beka, Petra Koláře a ještě jednou Petra Koláře společně s Jaroslavem Pleslem. Dva články napsali Ivan Motýl a Martin Hekrdla. Dvojice Vendula Kalhausová a Lucie Nekvasilová, Karolina Brožová s Martinem Valešem a Tomáš Menschik s Pavlem Cechlem, stejně jako jednotlivci Zdeněk Šustr, Jana Kalivodová, Karolina Brožová, Vladan Gallisti a Tomáš Menschik vydali po jednom textu.

Zhodnocení

Počet autorů, kteří o prezidentech psali, je přibližně stejný s 55 autory u Václava Klause a 52 u Miloše Zemana.

Zajímavé je, že o Miloši Zemanovi psalo mnohem víc autorských dvojic než o Václavu Klausovi. Konkrétně 18 dvojic oproti čtyřem u Václava Klause. O obou shodně psala také jedna čtveřice, a to Dan Hrubý, Milan Tesař, Tomáš Baldýnský a Štěpán Mareš.

Přesto, že se většina autorů obměnila, někteří psali o obou prezidentech. Konkrétně Marek Stoniš, Dan, Hrubý, Milan Tesař, Tomáš Baldýnský, Štěpán Mareš, Erik Tabery, Ivan Lamper, Miroslav Korecký a Bohumil Pečinka.

3.5 Vyhodnocení

Ve sledovaných obdobích vyšlo o Václavu Klausovi celkem 180 příspěvků, o Miloši Zemanovi 214. Prvnímu sledovanému prezidentovi se oproti Miloši Zemanovi více věnovaly časopisy Instinkt a Týden, zatímco více článků o Miloši Zemanovi vyšlo v Reflexu a v Respektu.

Tematicky si byly příspěvky o obou prezidentech z velké části podobné, věnovaly se zahraniční politice, hodnotily způsob vládnutí daného prezidenta či se zabývaly jeho osobním životem. Témata, která se objevovala u Miloše Zemana, ale nikoliv u Václava Klause, byl zejména vztah prezidenta k úřednické vládě Jiřího Rusnoka a alkohol.

Co se týká rozsahu, delší články se psaly o Miloši Zemanovi než o Václavu Klausovi. Také byly častěji citově zabarvené, zejména negativně.

Negativní byly i titulní strany, na kterých se Miloš Zeman objevil. Bylo jich celkem 16 – oproti pěti obálkám s Václavem Klausem – a téměř na žádné z nich nebyl Miloš Zeman vykreslen pozitivně. Přesto, že Miloši Zemanovi patřilo více titulních stran než Václavu Klausovi, obrazový doprovod k textům byl nepatrně častější u Václava Klause.

O obou prezidentech psal přibližně stejný počet autorů, ale v případě Miloše Zemana se na textech podílelo více autorských dvojic, stejně jako se objevilo více článků podepsaných celou redakcí.

Hypotéza výzkumu zněla, že o Miloši Zemanovi se bude psát zejména v souvislosti s plněním jeho předvolebních slibů a tím, jak silný je doopravdy jeho

mandát. Předpokládalo se také větší citové zabarvení u článků o Miloši Zemanovi v porovnání s články o Václavu Klausovi. V člancích o obou prezidentech se očekávala vysoká reflexivita. Tyto teze se potvrdily až na jednu, a to referování o předvolebních slibech Miloše Zemana, kterému se texty nevěnovaly takřka vůbec.

Výzkum nepotvrdil, že by způsob zvolení prezidenta měl výraznější vliv na styl o jeho referování. Naopak velkou roli v textech hrála osobnost prezidenta a jeho konkrétní činy. Pokud se v souvislosti s Milošem Zemanem psalo o způsobu jeho zvolení, pak se spojoval s prezidentovým pocitem silnějšího mandátu, přestože právně se prezidentské pravomoci nezměnily. Dle názoru autorky by však Miloš Zeman byl s nejvyšší pravděpodobností silný prezident prosazující své názory i v případě, kdy by byl zvolen nepřímo. Jeho postoje a postupy tedy spíše souvisí s charakterovými vlastnostmi, než s přímou volbou.

Závěr

Tato bakalářská práce se zabývala mediálním obrazem Miloše Zemana v jeho prvním prezidentském roce. Od 8. března 2013 do 8. března 2014 sledovala autorka obsahy týdeníků Instinkt, Reflex, Respekt a Týden, které se hlavy státu týkaly. Zároveň porovnávala jejich rozsah, téma, citové zabarvení, obrazový doprovod a autory s články, které v týchž týdenících vyšly v jeho prvním prezidentském roce prvního funkčního období o Václavu Klausovi.

Výchozím předpokladem bylo, že o Miloši Zemanovi budou týdeníky psát zejména v souvislosti s plněním předvolebních slibů, že se texty budou věnovat jeho závazkům vůči občanům a tomu, jak silný je ve skutečnosti jeho prezidentský mandát. Autorka také předpokládala větší citové zabarvení u článků o Miloši Zemanovi v porovnání s články o Václavu Klausovi. Tyto teze se potvrdily až na referování o předvolebních slibech Miloše Zemana, kterému se texty nevěnovaly takřka vůbec.

Celkem ve sledovaném období o Miloši Zemanovi vyšlo 214 příspěvků, oproti 180 věnovaným Václavu Klausovi. Miloši Zemanovi se více věnovaly týdeníky Reflex a Respekt, zatímco Václavu Klausovi Instinkt a Týden.

Témata spojovaná s oběma prezidenty se z velké části překrývala. Sem patřila zahraniční politika, hodnocení jejich prezidentství, texty o pravomocech hlavy státu, vztah k ostatním politikům, fiktivní informace, články o jejich osobním životě a příspěvky věnující se inauguraci. Miloši Zemanovi se navíc novináři věnovali ve vztahu k úřednické vládě Jiřího Rusnoka a k alkoholu.

Celkově se o Miloši Zemanovi psaly delší texty než o Václavu Klausovi, častěji byly publicistické a častěji negativní. Negativní byly většinou i titulní strany, na kterých se Miloš Zeman objevil, a jichž bylo třikrát víc než obálek s Václavem Klausem. Naopak obrazový doprovod byl nepatrně častější u textů o Václavu Klausovi.

O obou prezidentech psal přibližně stejný počet autorů, ale u Miloše Zemana se na textech podílelo více autorských tandemů, stejně tak bylo více článků redakčních.

Výzkum nepotvrdil, že by přímá volba změnila způsob referování o hlavě státu. Naopak významnou roli hraje osobnost prezidenta a jeho konkrétní činy. Dle mínění autorky by Miloš Zeman byl silným prezidentem prosazujícím své názory i v případě nepřímého zvolení, a média by o něm psala v naprosté většině případů stejně.

Summary

This bachelor thesis focused on the media image of Miloš Zeman in his first presidential year. From March 8, 2013 to March 8, 2014, the author of this thesis tracked the outputs that concerned with the president in the weeklies Instinkt, Reflex, Respekt and Týden. She also compared their length, topic, emotional overtones, visual accompaniment and authors with articles that were issued in the same weeklies about Václav Klaus in his first year as the president.

The initial premise was that the topics of the articles related to Miloš Zeman will be especially connected to his election promises, to his commitments to the people of the Czech Republic and to how strong his presidential mandate actually is. Greater emotional overtones were also presumed to be in the articles about Miloš Zeman compared to the ones about Václav Klaus. These theses were confirmed with the exception of the referring to the electoral promises, which were not mentioned in the texts nearly at all.

Altogether, there were 214 outputs about Miloš Zeman and 180 about Václav Klaus. Reflex and Respekt concerned more with Miloš Zeman, while Instinkt and Týden referred more about Václav Klaus.

The topics connected to both presidents were mostly the same. This included foreign politics, evaluation of their presidency, texts about presidential competences, relations to other politicians, fictive information, articles about president's personal life and texts about the inauguration. Miloš Zeman had two more topics that did not appear in the articles about Václav Klaus, and that was the president's relation to the caretaker cabinet of Jiří Rusnok and alcohol.

Overall the articles about Miloš Zeman were longer than the ones about Václav Klaus, they were more often publicist and negative. The front pages with Miloš Zeman were also mostly negative and he had three times more covers than Václav Klaus. On the other hand, the image accompaniment was a little more often in case of the texts about Václav Klaus.

The number of the authors of the articles who wrote about Miloš Zeman and Václav Klaus was comparable. What was different was that the articles about Miloš Zeman were more often written by more than one author and also more texts were signed by the whole editorial staff.

The research did not prove that the direct election changed the way media refer about the president. It is the personality of the president and his concrete steps and actions that are important. According to the author's point of view, Miloš Zeman would be the same strong president enforcing his opinions even if he was elected by the parliament, and media would write about him the same in the vast majority of the cases.

Použitá literatura

BENDA, Josef. *Vlastnictví periodického tisku v České republice v letech 1989-2006*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2007, 273 s. ISBN 978-802-4613-871.

BUCY, E. a R. HOLBERT. *Sourcebook for political communication research: methods, measures, and analytical techniques*. New York: Routledge, 2011, 583 p. ISBN 978-020-3938-669.

ČERMÁK, Miloš. *Souběžný portrét: Václav Klaus, Miloš Zeman*. Praha: První Nakladatelství Knihcentrum, 1998, 95 s. ISBN 80-860-5469-1.

České prezidentské volby v roce 2013. 1. vyd. Editor Jakub Šedo. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2013, 253 s. Politologická řada, sv. č. 42. ISBN 978-807-3253-257.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2008, 407 s. ISBN 978-80-7367-485-4.

HERZMANN, Jan a Martin KOMÁREK. *Proč právě Zeman?* 1. vyd. Praha: Práh, 2013, 177 s. ISBN 978-807-2524-198.

KOLENATÝ, Antonín. *Rád nechám botu v řiti blbce!: vybrané bonmoty Miloše Zemana*. 1. vyd. Ilustrace Lubomír Vaněk. Brno: Barrister, 2013, 111 s. ISBN 978-80-87474-96-9.

RENOVICA, Vera. *Kandidáti na Hrad: jací opravdu jsou?* Praha: Ottovo nakladatelství, 2012, 143 s. ISBN 978-807-4512-827.

ZEMAN, Miloš. *Jak jsem se mýlil v politice*. 2. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2005, 344 s. ISBN 80-736-0260-1.

ZEMAN, Miloš a Jozef BROŽ. *Kdo je Miloš Zeman*. Vyd. 1. V Praze: Petr Rybka, 1998, 143 s. ISBN 80-86182-08-X.

ZEMAN, Miloš, Petr JÜNGLING a Petr ŽANTOVSKÝ. *Tak pravil Miloš Zeman, aneb, Prognostikovo pozdní odpoledne*. Praha: Votobia, 2001, 139 s. ISBN 80-722-0104-2.

ZEMAN, Miloš. *Vzestup a pád české sociální demokracie*. 1. vyd. Praha: Nakl. Andrej Šťastný, 2006, 279 s. ISBN 978-808-6739-229.

ZEMAN, Miloš. *Zpověď bývalého prognostika*. Praha: Dekon, 1995, 211 s. ISBN 80-858-1423-4.

ŽANTOVSKÝ, Petr. *Zpověď informovaného optimisty: rozhovor s Petrem Žantovským*. 1. vyd. Řitka: Čas, 2012, 221 s. ISBN 978-80-87470-85-5.

KUKLOVÁ, Petra. *Mediální obraz a image Karla Schwarzenberga*. Brno, 2010. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce Mgr. Anna Matušková, Ph.D.

LUTIŠAN, Vojtěch. *Volba prezidenta republiky v České republice*. Brno, 2009. Magisterská práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce doc. JUDr. Vojtěch Šimíček, Ph.D.

STAŇKOVÁ, Veronika. *Postoje českých politických stran k přímé volbě prezidenta*. Brno, 2011. Magisterská práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce Mgr. Vlastimil Havlík, Ph.D.

Instinkt. Praha: Mediacop, 11/2003–10/2004 a 11/2013–10/2014. ISSN 12 13-774X.

Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier ČR, 11/2003–10/2004 a 11/2013–10/2014. ISSN 0862-6634.

Respekt. Praha: R-PRESSE, spol. s r.o, 11/2003–10/2004 a 11/2013–10/2014. ISSN 0862-6545.

Týden: zpravodajský týdeník. Praha: Sebastian Pawlowski, Mediacop s. r. o., 11/2003–10/2004 a 11/2013–10/2014. ISSN 1210-9940.

ZEMAN, Miloš. *Prognostika a přestavba*. Technický magazín. 1989, č. 8, s. 6–9. Plný text dostupný na <http://milos.chytrak.cz/1989/zeman-tm.php> (cit. 13. 3. 2014).

Centrum pro výzkum veřejného mínění. *Podpora prezidentských kandidátů v prosinci 2012* [online]. 2012 [cit. 2014-03-29]. Dostupné z: <http://cvvm.soc.cas.cz/volby-a-strany/podpora-prezidentskych-kandidatu-v-prosinci-2012>

Časopis *Instinkt*. *Facebook* [online]. 2014 [cit. 2014-05-08]. Dostupné z: <http://www.facebook.com/instinkt.cz>

Časopis *Reflex*. *Facebook* [online]. 2014 [cit. 2014-05-08]. Dostupné z: <http://www.facebook.com/reflexcz>

Časopis *Respekt*. *Facebook* [online]. 2014 [cit. 2014-05-08]. Dostupné z: <http://www.facebook.com/tydenikrespekt>

Median. *Prezidentský volební model* [online]. 2012 [cit. 2014-03-30]. Dostupné z: http://www.median.cz/docs/preference_Prez_2012_11.pdf

Miloš Zeman – oficiální stránky [online]. 2013 [cit. 2014-05-08]. Dostupné z: <http://www.zemannahrad.cz>

Miloš Zeman na Hrad. *Facebook* [online]. 2014 [cit. 2014-05-08]. Dostupné z: <http://www.facebook.com/zemannahrad>

Ministerstvo vnitra české republiky [online]. 2014 [cit. 2014-05-08]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz>

Pražský hrad [online]. 2012 [cit. 2014-03-29]. Dostupné z: <http://www.hrad.cz/>

PREZIDENTSKÉ VOLBY 2013 2. kolo: Závěrečná zpráva z exkluzivního výzkumu pro ČT. *STEM/MARK* [online]. 2013 [cit. 2014-03-30]. Dostupné z:

https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0CCsQFjAA&url=http%3A%2F%2Fimg.ct24.cz%2Fmultimedia%2Fdocuments%2F44%2F4325%2F432431.pdf&ei=Vj44U9_MIqjOygPpl4DoDw&usg=AFQjCNHpa5iLVS2uOtIoM4XT3bsP0cfumA&sig2=fcP17Tf26ET0ptTZasSZA&bvm=bv.63808443,d.bGQ

Reflex [online]. 2001 [cit. 2014-05-08]. Dostupné z: <http://www.reflex.cz>

Respekt [online]. nevedeno [cit. 2014-05-08]. Dostupné z: <http://www.respekt.ihned.cz>

Senát Parlamentu České republiky. *VYHLÁŠENÍ VOLBY PREZIDENTA REPUBLIKY* [online]. 2012 [cit. 2014-03-29]. Dostupné z: http://www.senat.cz/zpravodajstvi/zprava.php?ke_dni=29.3.2014&O=9&id=1259

Týden. *Facebook* [online]. 2014 [cit. 2014-05-08]. Dostupné z: <http://www.facebook.com/tyden>

Tyden.cz [online]. 2006 [cit. 2014-05-08]. Dostupné z: <http://www.instink.tyden.cz>

Unie vydavatelů [online]. 2013 [cit. 2014-05-08]. Dostupné z: <http://www.unievydavatelu.cz>

Volby.cz [online]. 2014 [cit. 2014-05-08]. Dostupné z: <http://www.volby.cz>

YouTube [online]. 2014 [cit. 2014-05-08]. Dostupné z: <http://www.youtube.com>

Zákony pro lidi.cz [online]. 2010 [cit. 2014-05-08]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz>

Zeman bude kandidovat na prezidenta - SPOZ mu sežene podpisy. *Ceskatelevize.cz* [online]. 2012 [cit. 2014-03-07]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/164357-zeman-bude-kandidovat-na-prezidenta-spoz-mu-sezene-podpisy/>

Zeman chce na Hrad, bude kandidovat na prezidenta. *Denik.cz* [online]. 2012 [cit. 2014-03-07]. Dostupné z: http://www.denik.cz/z_domova/zeman-bude-kandidovat-na-prezidenta-cr20120214.html

Zeman oficiálně oznámil kandidaturu na prezidenta. *Parlamentnilisty.cz* [online]. 2012 [cit. 2014-03-07]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Zeman-oficialne-oznamil-kandidaturu-na-prezidenta-237370>

Zeman potvrdil kandidaturu na prezidenta, má přes padesát tisíc podpisů. *Denik.cz* [online]. 2012 [cit. 2014-03-07]. Dostupné z: http://www.denik.cz/z_domova/zeman-potvrdil-kandidaturu-na-prezidenta-ma-pres-padesat-tisic-podpisu-20120626.html

ŽIŽKOVÁ, Markéta. Renč podpořil hned dva kandidáty. Chlubí se jím Zeman i Sobotka. In: *Lidovky.cz* [online]. 2013 [cit. 2014-04-13]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/renc-podporil-hned-dva-kandidaty-jeho-podporou-se-chlubi-zeman-i-sobotka-1al-/zpravy-domov.aspx?c=A130107_150848_ln_domov_ziz